Гос. книжная палата УзССР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№17 (8.601) ◆ 1995 йил 8 февраль, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

6 февраль куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Россия Федерациясининг Волгоград вилояти маъмурияти раҳбари Иван Шабунин бошчилигидаги вилоят делегацияси аъзоларини қабул қилди.

Ислом Каримов йирик саноат марказига айланган ушбу вилоят билан ҳамкорлик Ўзбекистон учун фойдали бўлишини айтди. Волгоград корхоналари билан савдо-сотиқни ривожлантириш, ўзаро алоқаларни йўлга қўйиш халқларимиз манфаатларига хизмат қилишини таъкидлади.

Иван Шабунин самимий қабул учун миннатдорлик изҳор этар экан, волгоградлик тадбиркорлар Ўзбекистон билан кенг ҳамкорлик қилишга интилмоқда, деди. У вилоят саноатида ўзбек пахтасига эҳтиёж катта эканини қайд этиб, волгоградликлар Ўзбекистоннинг қишлоқ хўжалиги учун зарур техника воситалари, нефт ва газ саноати учун асбоб-ускуналар етказиб беришга тайёрлигини билдирди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Бош вазир ўринбосарлари Қ. Ҳаққулов ва Ю. Пайгин иштирок этди.

(ЎзА).

ЯНГИ ПАРЛАМЕНТ ИШЧИ ГУРУҲИНИНГ БИРИНЧИ ЙИҒИЛИШИ

Ўзбекистон Конституцияси ва амалдаги қонунларга мувофиқ Олий Мажлиснинг биринчи сессиясини тайёрлаш ҳамда уни ўтказиш, кун тартибига доир таклифларни ишлаб чиқиш, мажлисларда муҳокама қилинадиган ҳужжатларни ҳозирлаш ва бошқа ташкилий тадбирларни сессияни ўтказишга тайёргарлик кўрувчи ва уни ўтказувчи депутатлар ишчи гуруҳи амалга ошириши керак. Жойлардаги депутатлар гуруҳлари кўрсатган вакиллар жумласидан иборат ана шундай ишчи гуруҳ тузилди.

7 февраль куни Олий Мажлис депутатлари ишчи гуруҳининг биринчи ташкилий йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни Олий Кенгаш Раиси вазифасини бажарувчи Э. Ҳ. Халилов бошқарди.

Э. Халилов янги сайланган депутатларни чин кўнгилдан табриклаб, ишларида муваффақиятлар тилади, янги парламентнинг аввалги Олий Кенгашдан фарқловчи жиҳатлари хусусида, Олий Мажлиснинг ўзига хос иш услуби ҳақида, Олий Кенгаш тўплаган фойдали ва бой тажриба тўғрисида қисқача маълумот берди.

Олий Мажлис депутати Омон Олимжонов ишчи гуруҳи раҳбари этиб сайланди.

Йиғилишда Олий Мажлис биринчи сессиясининг кун тартибига доир таклифларни ҳамда мажлисларда кўриб чиқиладиган масалаларга таааллуқли ҳужжатларни тайёрловчи кичик тармоқ гуруҳлари тузилди. Бу тўрт гуруҳ амалга оширадиган аниқ вазифалар белгилаб олинди. Ўзбекистон Олий Мажлиси депутатлари А. Носиров, Т. Жўраев, Д. Ғуломова, А. Мирқосимов кичик тармоқ гуруҳларининг раҳбарлари этиб сайландилар.

Йиғилишда биринчи чақириқ Олий Мажлис биринчи сессиясини ўтказишга ўта масъулият билан ёндошиш муҳим эканлиги бир овоздан таъкидланди. Ишчи гуруҳи аъзоларининг эътибори нафақат тайёрланажак ҳужжатларнинг пишиқ-пухталигига, балки сессияга ташриф буюрадиган депутатларнинг самарали фаолият кўрсатишини белгилайдиган барча омилларга қаратилиши зарурлиги қайд этилди.

Йиғилиш ишида Олий Кенгаш Раисининг ўринбосари Б. Бугров иштирок этди ва сўзга чиқди.

Самарқанд дарвоза кўчасида қурилаётган уйлардан бири фойдаланишга топширилди, деган хушхабарни эшитиб, ўша томонга йўл олдик. Универсал дўкони ёнгинасидаги йўлдан бироз юқорига кўтарилишимиз билан кўз ўнгимизда улкан қурилишлар манзараси намоён бўлди. Суриштириб билсак, бу уйлар Эски шаҳарликлар учун қурилаётган экан. Улардан дастлабки биттаси (90 оилага мўлжалланган бино) ўз эгаларини қабул қилишга тайёр турибди. Иккинчи бинода эса қурилиш-тиклаш ишлари жадал олиб борилмоқда. Ҳозир қурувчилар унинг 3-қаватида меҳнат қилишмоқда.

Ушбу манзарани кузата туриб, бино қурилишида қатнашган бунёдкорлар

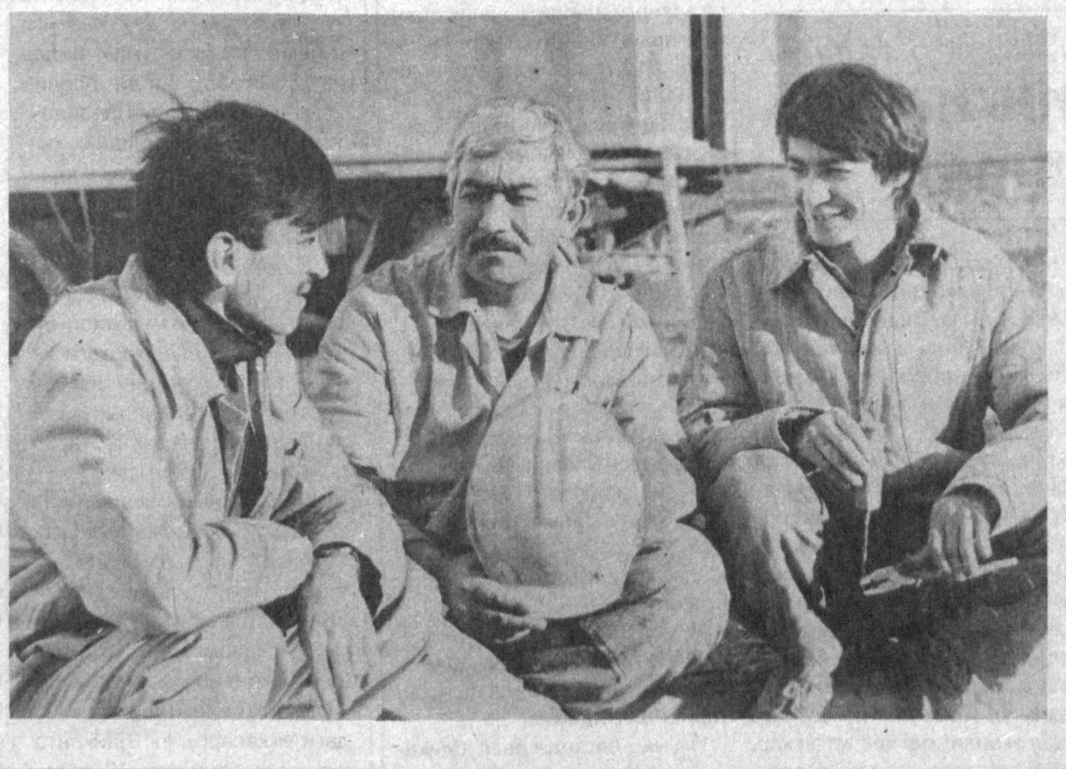

Эски шаҳар ёшаради

ОЛИЙҲИММАТ ҚУРУВЧИЛАР

меҳнатига тан бердик. Ахир, «Тошкент шаҳрининг Эски шаҳар қисмини қайта қуриш ва обод қилиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори эълон қилинганлигига эндигина икки ойдан ошди. Қаранг-ки, шу қисқа муддат ичида шундай улкан бино қад кўтарибди. Бу албатта қурувчиларнинг тинимсиз меҳнатлари самарасидир.

— Айни вақтда шу типдаги иккинчи бинода қурилиш-тиклаш ишлари қизғин бормоқда, — дейди бизга «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясига қарашли йирик ҳажмли блокли тажриба уйсозлик комбинатининг ишбошиси Сергей Рябов. — Жамоамиз бу бинони март ойининг охиригача қуриб битказишга аҳд қилган.

Бу ерда қурувчилар бизни яна бир янгиликдан хабардор этишди. Эски шаҳарни тубдан таъмирлаш ва ободонлаштириш лойиҳасига кўра, кўчириладиган оилалар учун шу яқин-атрофда бир мингта квартира қуриш мўлжалланган экан. Шунингдек, шахсий иморат қурувчилар учун ҳам етарли миқдорда ер майдони ажратиб берилаяпти. — Таъмирлаш ва ободонлаштириш ишларининг кўлами жуда катта, — дейди бизга қурилиш бригадири Юллай Ҳакимов. — Биринчи навбатда бу ердаги Қорасарой, Сағбон, Форобий, Чимбой кўчаларини тубдан таъмирлаш кўзда тутилган. Лойиҳага кўра, тўғри тушадиган бу кўчаларнинг кенглиги 31 метрни ташкил этади. Яна Эски шаҳарда янги маҳалла гузарлари, мактаб ва боғчалар, савдо, маданий-маиший иншоотлар қад кўтаради. Шахсий лойиҳалар бўйича шарқ меъморчилиги анъаналари ҳисобга олинган уй-жойлар барпо этилади.

Қурувчилар ишини кузатдик. Ҳеч ким бир зум тинмайди. Бинокорлар ўз ишларига шу қадар берилиб кетишган: биров қоришма ташиган, биров пайванд ишлари билан, яна кимдир ғишт термоқда. Иншоотга қум-шағал ва бошқа қурилиш материалларини олиб келиб турган ағдарма машина ҳайдовчилари эса пешма-пеш юкларини тушириб, ўрнини янги келган юк машиналарига бўшатиб беришади. Ғайбулла Жумагулов, Шавкат Абдусодиқов, Абдурасул Ойдиновлар билан бир-икки оғиз суҳбатлаша олдик, холос. Қурувчилар оғирини енгил қилаётган минорали краннинг хартуми ҳам бир зум тинмайди.

Биз қурилиш майдонини тарк этганимизда кеч кириб қолганди. Лекин ҳамма ўз ўрнида ишламоқда эди.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

СУРАТЛАРДА: Самарқанд дарвоза кўчасида фойдаланишга тахт қилиб қўйилган 9 қаватли бинонинг умумий кўриниши ва уни бунёд этишда қатнашган бир гуруҳ қурувчилар.

Козим Ўлмасов олган суратлар.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

❑ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов номига Тунис Республикаси Президенти Зайн ал-Обидин ибн Али, Иордания подшоси Ҳусайн ибн Талол Муқаддас Рамазон ойи муносабати билан энг эзгу тилаклар билдирилган қутловлар йўлладилар. Афғонистон Ислом Давлати Президенти, профессор Бурҳониддин Раббоний, Марокаш подшоси Ҳасан II Рамазон ойи билан табриклаб йўллаган мактублари учун юртбошимизга мамнунлик изҳор этиб самимий жавоб қутловлари йўлладилар.

❑ Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонларига кўра Шомансур Шохалилов Ўзбекистон Республикасининг Россия Федерациясидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси этиб тайинланди, унга Ўзбекистон Республикасининг Фавқулодда ва Мухтор элчиси дипломатлик мартабаси берилди.

❑ Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонига кўра Абдулаҳат Туропович Жалилов Ўзбекистон Республикасининг Туркманистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси этиб тайинланди.

❑ Ўзбекистон Республикаси ва Югославия Иттифоқ Республикаси Ташқи ишлар вазирликлари ўртасида эришилган аҳдномага мувофиқ 1995 йил 18 январдан бошлаб иккала мамлакат ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилди.

❑ Нукусда бўлиб ўтган Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси биринчи сессиясининг иккинчи мажлисида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Навоий ва Тошкент вилоятлари Кенгашларининг сессияларида ҳамда шу йил 18 январь куни Тошкентда ўтказилган мажлисда сўзлаган нутқларида ўртага қўйилган вазифалар муҳокама этилди.

❑ Тошкентлик самолётсозларнинг рамзи туширилган 500 дона соатларнинг биринчи туркуми олинди. Соатлар Чистополь соат заводида тайёрланган бўлиб, унда ИЛ-76 самолёти ва Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси тўғрисидаги рамзий хабар тасвирланган.

❑ Халқаро «Экосан» жамғармаси Тошкент вилояти бўлими «Тошкент — Чиноз» автомобиль йўлининг икки чеккаси бўйлаб қарийб 50 километр масофада тераксор барпо этиш ташаббуси билан чиқди.

❑ Пойтахтимиздаги «Алпомиш» спорт саройида фигурали учиш бўйича мамлакат чемпионати ўтказилди. У келгуси ойнинг бошида Германиянинг Бирменгем шаҳрида ўтказиладиган жаҳон чемпионати баҳслари олдидан ўзига хос кўрик вазифасини ўтади.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Грознийнинг жануби-шарқий қисмида дудаевчи жангариларининг уюшган тарзда кўрсатаётган қаршилиги бўйсундирилди. Бу ҳақда Россия Федерациясининг Моздокдаги матбуот марказида хабар қилинди. Бироқ турли жангари гуруҳларнинг ҳаракатлари давом этмоқда.

❑ 15 нафар дудаевчини йўқ қилиб ташлаган ва Дудаев томонидан шахсий душман деб эълон қилинган Тинч океан флоти денгиз пиёдаси лейтенанти Сергей Танаков Россия Қаҳрамони унвонига тақдим этилди.

❑ Беларусь Президенти Александр Лукашенконинг Литвага расмий ташрифи бўлди.

❑ Қозоғистонга Куба делегацияси ташриф буюрди.

❑ Қирғизистон парламентига сайловлар бўлиб ўтди.

❑ Россия ҳукумати раисининг биринчи ўринбосари О. Сосковец Борис Ельциннинг Украинага ташрифига тайёргарлик доирасида Киевга келди.

❑ Россия Федерациясининг Амурбўйи ҳудудида юқумли грипп касаллиги тарқалди.

ХОРИЖДА

❑ Қоҳирада Миср Президенти Ҳусни Муборак, Иордания подшоси Ҳусайн ибн Талол, Исроил Бош вазири Исҳоқ Рабин ва Фаластин Миллий Маъмурияти раҳбари Ёсир Арафот иштирокидаги тўрт томонлама олий учрашув ниҳоясига етди.

❑ Марокаш подшоси Ҳасан II янги ҳукумат таркибини тузиш ҳақида қарор қабул қилди.

❑ Нью-Йоркда Россия Федерацияси Савдо-саноат палатасининг бўлими очилди.

❑ Жазоир Франция Республикаси Президенти Франсуа Миттераннинг Жазоир бўйича халқаро конференция чақириш тўғрисидаги таклифини мамлакатнинг ички ишларига аралашиш деб баҳолади.

❑ Япониянинг Кобэ шаҳрида рўй берган зилзиладан кўрилган зарар 95 миллиард доллар миқдорида ўлчанмоқда.

❑ Бразилиялик футболчи К. Августо футбол ўйинининг иккинчи бўлими 10-дақиқасида вафот этди. Ўлим сабаби — юрак ҳуружидир.

«ТАРБИЯЧИ — 95» ТАНЛОВИ

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани халқ таълими бўлими ташаббуси билан ўтказилган «Тарбиячи — 95» танловига якун ясалди. Дастлабки босқичда туман ҳудудидаги болалар боғчалари мураббиялари ўзаро куч синашиб улардан олти нафари туман миқёсидаги беллашувда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритган эди.

130-болалар боғчаси тарбиячиси Гўзалхон Усмонова танловнинг барча шартларига жавоб топа олиб шаҳар кўригида иштирок этадиган бўлди. Г. Салимова, М. Усмонхўжаева ҳам изланувчан, зукко эканликларини ҳамкасблари даврасида исбот этишди.

Туман халқ таълими бўлими мудири А. Раҳматуллаевнинг таъкидлашича, бундай тадбирлар тарбиячи дунёқарашини бойитади, ўз имкониятларини синаш учун хизмат қилади. Энг муҳими бугунги кун тарбиячиси қандай талабларга жавоб бериши кераклиги ҳақидаги муаммо хусусида жиддий фикр юритишга ундайди.

Асрор АБРОРХЎЖАЕВ.

КОРЕЯ РЕСПУБЛИКАСИГА ТАШРИФ ХУСУСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Корея Республикаси Президенти Ким Ен Самнинг таклифига биноан шу йил 15 февралдан 17 февралга қадар давлат ташрифи билан Корея Республикасида бўлади.

Яхши удумларимиз

МАҲАЛЛАДОШЛАР ҲАШАРГА ЧИҚИШДИ

Собир Раҳимов туманидаги «Иттифоқ» маҳалласи ҳудудидан шаҳримизнинг жонли тарихи ҳисобланмиш қадимий Кайковус ариғи оқиб ўтади. Яқинда уни тозалаш, атрофини ободонлаштириш ҳақида сўз борганди. Куни кеча «Иттифоқ» маҳалласи оқсоқоли Мирсолиҳ Мирзараҳимов, унинг муовини Турсунхўжа Эргашев, маҳалланинг ободончилик ишлари бўйича мутасаддиси Эркин Содиқовлар бошчилигидаги маҳалла фаоллари, ёш-яланглар, шунингдек Ю. Шомансур номли 11-тўлиқсиз ўрта мактаб директор ўринбосари Туроб Усмонов раҳбарлигидаги 45 нафар юқори синф ўқувчилари халқимизнинг энг ажойиб удумларидан бири бўлмиш ҳашарга чиқишди. Шу куни маҳалла ҳудудидан ўтган Кайковус ариғининг ичи, атрофи чиқиндилардан тозаланди, йўллар текисланди. Ўз навбатида туман ҳокимлиги томонидан ажратилган зарур техника воситалари ҳашарчиларнинг ишида жуда қўл келди.

Дамир ИСМОИЛОВ.

Ҳамкорлик қирралари

«ОНА ВА БОЛА» МАРКАЗИГА СОВҒА

Мустақил Республикамизнинг Корея Республикаси билан ҳар томонлама ҳамкорлик алоқалари тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Соғлиқни сақлаш соҳасидаги ҳамкорлик қирралари ҳам ибратлидир. Куни кеча «Она ва бола» республика марказига аталган инсонпарварлик ёрдами контейнерининг топширилиши ушбу фикримизга яққол далил бўла олади.

Контейнер ҳужжатларини Корея Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Се Ген И марказ жамоасига топширди. Инсонпарварлик юкининг умумий қиймати 100 минг Америка долларидан зиёддир. Бу — турли даволаш дори-дармонлари мажмуи, зарур жиҳозлар ва иккита автомашина демакдир.

— Бизнинг бу ёрдамимизни мамлакатингизга, тиббиётингизга эҳтиром сифатида қабул қилишингизни, халқимизнинг бундан буён ҳам сизнинг мамлакатингиз билан дўстона алоқаларини мустаҳкамлашга интилаётганлиги рамзи сифатида қабул этишингизни сўраймиз, — деди жаноб Се Ген И.

Инсонпарварлик совғасини топшириш пайтида Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар ҳокимлиги соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг бошлиғи М. А. Зияева қатнашди.

Саид БОТИРОВ.

СУРАТДА: «Она ва бола» марказига инсонпарварлик ёрдамини топшириш пайти.

Виктор Багаев олган сурат.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ИШ ҲАҚИ, ПЕНСИЯЛАР, НАФАҚАЛАР ВА СТИПЕНДИЯЛАРНИНГ МИҚДОРЛАРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

1. 1995 йил 1 мартдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудида:

иш ҳақининг энг кам миқдори — ойига 150 сўм;

меҳнат пенсиясининг энг кам миқдори — ойига 430 сўм;

фуқароларнинг солиқ олинмайдиган даромади — ойига 200 сўм;

ягона тариф сеткаси бўйича бошланғич (нулли) разряд — ойига 300 сўм этиб белгилансин.

2. 1995 йил 1 мартдан бошлаб иш ҳақининг ҳозир амалда бўлган миқдорлари биринчи разряддан бошлаб ва пенсияларнинг барча турлари, миқдорлари, энг кам пенсиядан ташқари, ойига ўртача 350 сўмга оширилсин, уларга аҳолига тўланадиган 150 сўм миқдоридаги компенсация тўловлари киритилсин.

3. Стипендиялардан даромад солиғи олинмаслигини назарда тутиб, 1995 йил 1 мартдан бошлаб олий ўқув юртлари талабалари, ўрта махсус ва ҳунар-техника ўқув юртлари ўқувчиларининг стипендиялари асосий миқдорлари 300 сўмга (150 сўм компенсация ҳисобга олинган ҳолда) оширилсин.

4. 1995 йил 1 мартдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси аҳолисига бериладиган ҳар ойлик компенсация тўловлари бекор қилинсин.

5. 1995 йил 1 мартдан бошлаб:

бола икки ёшга тўлгунга қадар уни парвариш қилиш бўйича оналарга бериладиган нафақа ойига 250 сўм миқдорида;

болаликдан ногиронларга бериладиган нафақа ойига 400 сўм миқдорида;

зарур иш стажига эга бўлмаган кекса ва меҳнатга лаёқатсиз фуқароларга бериладиган нафақа ойига 300 сўм миқдорида белгилансин.

6. Энг кам иш ҳақига фоиз нисбатида ҳисоблаб чиқиладиган иш ҳақига устама ва қўшимчаларнинг барча турлари, шунингдек, болали оилаларга бериладиган нафақа ва бошқа тўловлар 1995 йил 1 мартдан бошлаб мазкур Фармон билан белгиланган энг кам иш ҳақи миқдоридан келиб чиқиб амалга оширилади.

7. Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги, Меҳнат вазирлиги, вазирликлар, идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари бюджетдан маблағ билан таъминланадиган ташкилотлар ва муассасалар мазкур Фармондан келиб чиққан ҳолда пенсиялар, нафақалар, стипендиялар ва ходимларнинг лавозим маошлари миқдорлари ўз вақтида қайта ҳисоблаб чиқилишини таъминласинлар.

8. Бюджетдан маблағ билан таъминланадиган муассасалар ва ташкилотлар ходимларининг иш ҳақини, пенсиялар, нафақалар ва стипендияларни ошириш билан боғлиқ сарф-харажатлар республика давлат бюджети ва ижтимоий суғурта жамғармаси ҳисобидан амалга оширилсин.

9. Хўжалик ҳисобидаги корхоналар ва ташкилотлар иш ҳақи миқдорлари оширилишини энг кам иш ҳақининг мазкур Фармон билан белгиланган оширилишини таъминлаган ҳолда ўз даромад манбалари ҳисобидан амалга оширсинлар.

10. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1994 йил 31 августдаги ПФ-940-сон ва 1994 йил 31 октябрдаги ПФ-976-сон Фармонлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1994 йил 16 июндаги ПФ-871-сон Фармонининг 1-банди тўртинчи хатбоши (нафақалар миқдорига оид қисми) ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

11. Вазирлар Маҳкамаси ўн кун муддатда мазкур Фармонни амалга ошириш бўйича қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 7 февраль.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Г. А. ПУГАЧЕНКОВАНИ «ДЎСТЛИК» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик фидокорона меҳнати, илм-фанни ривожлантиришдаги хизматлари ҳамда халқлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига қўшган улкан ҳиссаси учун Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Археология институтининг етакчи илмий ходими, академик Галина Анатольевна Пугаченкова «Дўстлик» ордени билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 6 февраль.

ФАНГА БАХШИДА УМР

Йирик, жонкуяр олим ва зиёлиларни юртнинг «олтин қўри» деб бежиз айтишмайди. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Археология институтининг етакчи илмий ходими, академик, Ўзбекистон Давлат мукофотининг совриндори Галина Анатольевна Пугаченкова юртнинг ана шундай «олтин қўри» ҳисобланмиш инсонлар сирасига киради.

Кеча Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси катта мажлислар хонасида Г. А. Пугаченкова таваллудининг 80 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Биз тадбир олдидан олимнинг шогирд ва сафдошларидан бири, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Абдулаҳад Муҳаммаджоновдан устоз ҳақида ўз мулоҳазалари билан ўртоқлашишни илтимос қилдик.

— Заҳматкаш инсон, етук олима Г. Пугаченкованинг тадқиқотлари Марказий Осиёда меъморчилик тарихи муаммолари, тасвирий санъатдан бошлаб то ибтидоий замонларда қоя тошларига битилган суратларгача бўлган катта мавзуни ўзига қамраб олади. Мен Галина Анатольевнани 50-йиллардан бери биламан. Ўша пайтда у Ўрта Осиё давлат университетининг шарқ факультетида биз талабаларга Эрон санъати тарихи бўйича сабоқ берар, билимининг теранлиги ва фикрларининг пухталиги билан фанга бўлган қизиқишимизни беҳад кучайтирарди. Кейинчалик улар билан бир неча йиллар бирга ишладик. Г. А. Пугаченкова томонидан ўрганилган милоднинг I асрларига мансуб Халчиён ва Далварзинтепадан топилган Будда ибодатхоналари, қадимий Самарқанд ва Бухоронинг меъморий обидалари ёки XV—XVI аср миниатюралари устида олиб борган заргарона меҳнати, улар ҳақидаги илмий-оммабоп асарларнинг немис, инглиз, француз, итальян тилларида чоп этилиши қадимги Ўзбекистон ва Марказий Осиё маданияти, санъати, тарихи ўрганилишида бутунлай янги босқичгина бўлиб қолмай, фанимизнинг жаҳонда тарғиб этилишида ҳам муҳим ўрин тутди...

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси президенти вазифасини бажарувчи Жўра Абдуллаев тантанали кечани очиб, олиманинг ҳаёт йўли, ижодининг жаҳон маданияти силсиласида тутган ўрни ҳақида тўхталиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Г. А. Пугаченковани «Дўстлик» ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармонини Президентнинг давлат маслаҳатчиси Хайрулла Жўраев ўқиб эшиттирди ва олий нишонни ўз соҳибасига топширди.

Тантана соҳибасини Франция Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Жан-Поль Везиан, қутлаб унга Франция ҳукумати номидан олимларнинг фахрий мукофоти — Пальма академияси зобити белгисини топширди. Олимани таниқли олимлар, фан ва маданият намояндалари чин дилдан муборакбод этдилар. Ушбу йиғилишда бир қатор чет эл элчихоналарининг элчилари ҳам иштирок этдилар.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

Хусусийлаштириш — давр талаби

«ФАЙЗ» УЙИНГИЗГА ФАЙЗ КИРИТАДИ

Қайси касбда меҳнат қилишдан қатъи назар унинг масъулиятини чуқур ҳис қилаверган сайин, ишонч ҳам шунча ортаверади. Бу фикримиз кўпроқ ишлаб чиқариш жараёнида кўзга яққол ташланади.

Кўппартиявийлик руҳида ўтган демократик сайлов натижаларидан маълум бўлдики, республикамизда ягона ошхона мебеллари ишлаб чиқариш «Файз» бирлашмасининг бош раҳбари Мукаррамхон Азимова Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати этиб сайланди. Биз Мукаррамхон Аҳадовна билан суҳбатлашганимизда депутатлик, иқтисодиёт ва корхонада бўлаётган ўзгаришлар ҳақида қисқача гапириб берди.

— Кўп йиллик тажрибамдан хулоса қилиб шуни айтмоқчиманки, Олий Мажлисга депутат бўлиш ва халқ ишончини оқлаш учун ҳам катта маҳорат керак бўлади. Бунинг учун ҳар қандай раҳбар ёки депутат юқоридан эмас, пастдан юқорига қараб иш тута билиши керак. Ана шунда қанчалар масъулиятли иш бўлмасин, уни амалга оширишда тўсиқларга дуч келмайди.

14-Сергели сайлов округи сайловчилари билан ўтказган учрашувларимизда улардан тушган илтимосларни эшитиб ҳали жуда кўп иш қилишим керак эканлигини ҳис этдим. Ана шунда депутат фақат илтимосни бажариб қўяқолмай, мавжуд қонунлар, берилаётган имтиёзлардан тўлиқ фойдалана билиши ва уни ҳаётга тадбиқ эта олиши шарт эканлигини чуқур тушуниб етдим.

Тўғри, ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида юртбошимиз томонидан жуда юқори имкониятга эга бўлган имтиёзлар, фармонлар, қонунлар қабул қилинмоқда. Уларни кўнгилдагидек ижро этиш учун қаерда бўлмайлик қонун-қоидани яхши ўрганиб, уни оқилона ҳаётга тадбиқ этиш биз депутатларнинг бурчи деб ҳисоблайман. Мен ўз зиммамга юкланган масъулиятдан чўчимай, иқтисодиётимизни ривожлантиришга ўз ҳиссамни қўшавераман.

— Мукаррамхон Аҳадовна, ўтган йилнинг сўнгги ойларида Сиз раҳбарлик қилаётган бирлашма ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди. Буни ишчиларингиз қандай қабул қилишди?

— Биз ҳиссадорлик жамиятига ўтиш тараддудини бундан уч йил муқаддам бошлаган эдик. Бунда энг аввало сифатли маҳсулот ишлаб чиқариб, хорижлик сармоядорлар билан узвий алоқа боғлаш асосий мақсадимиз эди. Бошланган эзгу мақсадлар рўёбга чиқди. Ҳозирги кунга келиб Бирлашган Араб Амирликлари билан маҳсулот айирбошлашни кенг йўлга қўйганмиз. Президентимизнинг айтиб ўтган иқтисодиётимизнинг беш тамойили бўйича иш тутиб,яхши самараларга эришмоқдамиз. Юртбошимиз «Хориж билан алоқа боғламаган тадбиркорнинг, корхонанинг келажаги йўқ» деганлар. Ҳақиқатан шундай экан. Биз дастлабки мебель маҳсулотларимизни Бирлашган Араб Амирликларига жўнатиб, у ердан хорижий сармояларни юртимизга келтирганимизда қалбимиз қанчалар қувончга тўлганини билсангиз эди. Бугунги кунда ўтган йилга нисбатан бу борадаги ишларни амалга ошириш учун талайгина қулайликлар ва имкониятлар яратилди. Президентимизнинг яқиндагина қабул қилган «Хусусий тадбиркорликда ташаббус кўрсатиш ва уни рағбатлантириш тўғрисида»ги Фармони фикримизни тасдиқловчи яққол далилдир.

Шу боисдан ҳам жамоамизнинг ҳиссадорлик жамиятига айланиши учун биз кўп тайёргарлик кўрдик. Энг аввало боқимандаликка, давлат бизга нима берар экан, деган тушунчага барҳам бердик. Тўла мустақил ишлашга ўргандик. Ишчиларимиз, яъни ҳиссадорларимиз ўз ҳиссаларини қўшиш билан ҳақиқий мулк эгаси эканликларини тушуниб етишмоқда. Энди мавжуд акцияларни бўлиш тизимида ҳар бир ишчининг иш фаолияти, жисмоний ва ақлий меҳнатга қанчалар қодирлиги ҳамда мана шу корхонанинг ривожига қўшган ҳиссасига қараб туриб тақсимланади. Акцияларнинг 70 фоизи корхона ҳисобида қолади. Шу кунгача ва бундан кейин ҳам жамоанинг, аникроғи ишлаб чиқаришнинг ривожланиши йўлида кўпроқ ёшларга, ходимларни жой-жойига қўйишга алоҳида эътиборни қаратаяпмиз. Масъулияти қай даражада эканлигини ҳис этган ҳар қандай ёш ходим сидқидилдан меҳнат қилади. Шунингдек, қўшимча тўланадиган маблағларга барҳам берилиб, ишчи бир ой давомида ишлаб топган маошини ўзи керакли томонига харажат қилсин деган маънода маошлари ҳам тўлиқ ўз қўлларига топширилмоқда. Мана шундай усулда ишлаганлигимиз туфайли ўтган йилги режамизни 117 фоизга адо этдик. 15 турдан ортиқ мебель маҳсулоти биргина Бирлашган Араб Амирликларига, Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон, Украина ва Россия Федерациясига жўнатилди. Юмшоқ мебель учун тўқиб чиқарилаётган вильюр матосидан диван-креслолар ишлаб чиқардик. Буни «Файз» — ЛТВ текстил» ўзбек-венгер қўшма корхонаси етказиб бермоқда. Фақат вильюр матосидан 20 миллион 336 минг сўмлик ишлаб чиқарилиб, юмшоқ мебель тайёрлашга ишлатилди.

— Бу йилги режаларингиз қандай?

— Ишлаб чиқаришда, айниқса ҳозирги шароитда аниқ режа белгилаш қийин. Лекин яхши мақсадларимиз бор. Ўзбекистон Республикаси Миллий банкидан 1 миллион АҚШ долларини кредитга олаяпмиз. Бу маблағ билан 2 миллион долларлик янги технология сотиб олиб, эскирган дастгоҳлар алмаштирилади. Бунда асосий эътибор пресслаш дастгоҳига қаратилган. Чунки дастгоҳ қанчалик яхши бўлса, унда маҳсулот ҳам сифатли чиқади. Бундан ташқари Фарғона вилояти Бағдод туманида жой олган «Бағдод» филиалимиз билан Славин давлати (собиқ Югославия)даги «Явер» фирмаси билан қўшма корхона тузиш учун ҳужжатлар ҳозирланмоқда. Улар стуллар ишлаб чиқаришга мослашган жамоа бўлиб, бу маҳсулотга республикамизда эҳтиёж юқоридир. Қўшма корхонани август ойида ишга туширишни ниятидамиз.

Умуман олганда республикамизда ягона ҳисобланган ошхона мебелларининг турли хилдагисини яратиб, ишлаб чиқариб ички бозорни тўлдиришга бор имкониятлардан фойдаланамиз.

Суҳбатни
Гулзода МАМБЕТОВА
ёзиб олди.

Элга хизмат — олий ҳиммат

АНИҚ ДАСТУР АСОСИДА

Ҳозирги кунда республикамиз аҳолисига 800 тур ва шаклдаги маиший хизмат кўрсатилмоқда. Биргина шу рақамнинг ўзи маиший хизмат турмушимизга нечоғлик чуқур сингиб кетганлигини кўрсатиб турибди. Бинобарин, оддий пичоқ чархлашу, пойабзалларни созлашдан тортиб, мураккаб маиший хизмат техникаларини ушбу тармоқда ишлаётган билимдон усталарсиз тасаввур қилиш қийин. Буни инобатга олган Ўзбекистон Республикаси аҳолига маиший хизмат кўрсатувчи корхона ва ташкилотлар Уюшмаси хизмат турларини янада кўпайтириш, унут бўлиб кетганларини қайта тиклаш вазифасига кейинги йиллар, айниқса 1994 йилда катта эътибор берди. Асосий кўзланган мақсад, Президентимиз таъкидлаганидек, хизмат кўрсатишни халққа яқинлаштиришдир.

Иқтисодий ислоҳотлар даврида тармоқда туркум дастур ишлаб чиқилгани, жамоа, ижара, хусусий каби мулкчиликнинг турли шакллари юзага келаётгани ўз самарасини бераётир. Корхоналарни хусусийлаштириш ва давлат тасарруфидан чиқариш дастурини бажариш бўйича иккинчи босқич ишлари олиб борилаяпти. Кўзда тутилган барча 87 та иншоот хусусийликнинг турли усулларига айлантирилди. Биргина давлат мулк комитети ва Тошкент шаҳар ҳокимлиги тасдиғига биноан пойтахтимиздаги Яккасарой ва Шайхонтоҳур туманларидаги 72 та иншоотни хусусий корхонага айлантиришни тажриба қилиш кўзда тутилган.

Аҳолининг маиший хизмат кўрсатишга бўлган талабини тўлароқ қондириш мақсадида 2000 йилга бориб унинг ҳажмини ҳозирдагига нисбатан 2 баравар кўпайтириш ва хизмат кўрсатиш тармоғига қўшимча 30 минг кишини жалб этиш мўлжалланаяпти. Янгича усул ва шаклларни ташкил этиш ҳамда жорий этиш учун Тошкентдаги «Ўздавмаишийтехлойиҳа» институти томонидан 349 та янги, 29 та илғор хизмат усуллари тайёрланиб, жойларда қўллаш учун тавсия этилди. Янги таклиф этилганлар орасида қоракўлдан тикиладиган аёлларнинг иссиқ оёқ кийимлари, пойабзал тузатиш кўчма устахоналари, энг замонавий кийимларни тикиш муаллифлик ательесини ташкил этиш ва бошқа ажойиб хизмат турлари бор. Хизмат тармоғида қўлланилаётган тадбирлар шу йилнинг ноябрь ойигача 75 хил янги хизмат турлари ва шаклларини ташкил этиш ҳамда ўзлаштириш, 0,3 млн. сўмлик ҳажмда ўсиш имконини берди. Айниқса қўй жунидан кигиз тайёрлаш, чархчилик, юмшоқ мебелларни созлаш, шиша ва ойна синиқларидан шиша идишлар тайёрлаш, миллий каштачилик буюмлари тикиш каби хизмат турларига талаб ошди. Шу йил май ойида пойтахтимизда ташкил этилган энг яхши пойабзалларнинг иккинчи Республика танлови ўтказилгани диққатга сазовордир. Бу тадбирда иштирок этган усталар эркаклар ва аёлларнинг оёқ кийимлари, баҳорги-ёзги ва кузги, қишки моделлари, шунингдек болалар ва миллий пойабзалларни намойиш этишди.

Корхоналарни моддий-техника ресурслари билан тўлароқ таъминлаш учун «Ўзмаишийхизматуюшма» республикамиз ва унинг ташқарисида ўтказилаётган улгуржи-чакана ярмаркалари ва биржалар ичида фаол иштирок этаяпти. Хусусан, 1994 йил Москва Тошкент шаҳридаги республикалараро ярмаркаларда маиший хизмат корхоналари томонидан турли хил газламалар, матолар, лафсанли иплар, кийим ва пойабзаллар учун кўнлар, жун ва синтетикадан қилинган калавалар, жаъми 20 млн. сўмлик материаллар етказиб бериш бўйича шартномалар тузилди. Туркиянинг «АРІр» фирмаси билан ҳамкорликда пойтахтимиздаги маиший хизмат корхоналари учун зарур бўлган газмоллар, атторлик моллари, электр маиший хизмат товарлари, хўжалик учун керакли моллар, шунингдек офис мебеллари, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа халқ истеъмоли молларини реализация қилишга мўлжалланган савдо уйи ташкил этиш юзасидан таъсис ҳужжатлари тайёрланди.

Маиший хизмат кўрсатиш соҳасига хорижий сармояларни жалб этиш, хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг рақобатга чидамлилигини ошириш учун чет элдаги фирмалар билан қўшма корхоналар тузилмоқда. Масалан, ўзбек-турк «Шуҳрат» қўшма корхонаси йилига 840 минг туркум эркаклар ички трикотаж кийимларини ишлаб чиқариш қувватига эга. Оёқ кийимлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган «Имкон» ўзбек-афғон қўшма корхонаси шу йилнинг 10 ойи давомида 15,8 минг сўмлик маҳсулот тайёрлади. Сураткашлик бўйича хизмат кўрсатадиган «Тошкент — Ғулжа» корхонаси Хитойнинг «Икао-Суар» корхонаси билан бирга фаолият кўрсатмоқда. Бу ерга хитойликлар 30 минг АҚШ долларига зарур асбоб-ускуналар келтиришди. Ҳозирги кунда ускуналарни синаш ишлари олиб борилаяпти. «Чукурона» Туркия фирмаси билан Тошкентдаги «Тошшаҳарижара» корхонаси базасида ҳамкорликда корхона-дўкон ва ижара жойлари очилаяпти.

Қўлга киритилган бундай ютуқларни яна кўплаб келтириш мумкин. Энг муҳими, хизмат кўрсатиш даражаси, муомала маданияти, соҳага малакали усталар ва ҳунармандларни жалб этиш масаласига эътибор ортди. Келгусида маиший хизмат кўрсатиш ҳажмини асосан мавжуд ишлаб чиқариш имкониятларидан самарали фойдаланиш, мулк шакллари ва илғор иш усулларини жорий этиш, илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш, янги иш ўринларини ташкил қилиш, меҳнат самарадорлигини ошириш эвазига ўстириш мўлжалланмоқда. Бунинг учун барча имкониятлар мавжуд. Республикамиз аҳолиси, ҳамшаҳарларимиз маиший хизмат ходимларининг беминнат хизматларидан баҳраманд бўлаверадилар.

Шавкат САЪДИЕВ.

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

ДАРОМАДГА ЯРАША БУРОМАД

«Тоштўқимачи» ҳиссадорлик жамиятининг 1-йигирув-тўқув фабрикасининг биринчи ғишти қўйилганига олтмиш йил тўлди. Бу сана бир олиб қараганда «пенсия» ёшига ўхшайди, лекин шунга қарамай ҳиссадорлик жамиятининг энг илғор, энг пешқадам корхонасига нисбатан бу иборани ишлатиш ноўрин бўларди. Зеро, мармар кошинлар билан безалган фабрика цехлари ёшариб, шинамланиб залда завқ ва қалбда ифтихор туйғусини уйғотади. Боз устига, фабрика цехлари замонавий, мукаммал хориж ускуналари билан бирин-кетин жиҳозланаётганини кўрсангиз корхонанинг бу ёшга тўлганига ишонгингиз келмайди.

— Собиқ Иттифоқ республикалари орасидаги хўжалик алоқаларининг узилишини олдиндан сезгандик,— дейди фабрика директори Ўткир Акбаров.— Шу сабабдан корхонадаги ускуналарни ўз вақтида алмаштира бошладик. Шу вақтгача Новосибирск ва Пенза шаҳарларидан тўқув дастгоҳлари ҳамда йигирув машиналарини ҳеч бир тўсқинсиз олдик. 1995 йилда бу жараённи давом эттириш ниятидамиз. Хусусан,10 дона тараш, битта тандалаш ва бошқа дастгоҳларни харид қилишимиз ва ўрнатишимиз лозим.

— Ўткир ака, бу ускуналарни нималар эвазига сотиб оласизлар?

— Биз машинасозлар билан бу борадаги энг қулай усул — мол айирбошлаш деган фикрга келдик. Том маънода эмас, албатта. Масалан, баъзи бир дастгоҳлар учун биз бир вагон мато беришимиз керак. Новосибирск ва Москвадаги ўзаро ҳисоб-китобларни енгиллатиш мақсадида комбинатимиз бу шаҳарларда савдо уйларини очди. У ерда маҳсулотимизни Россия пулида сотамиз. Кейин бу пулга ускуна, эҳтиёт қисм, кимёвий дориворлар сотиб оламиз.

Бир пайтлар мамлакатдаги каттаю кичик Казанцева, Солдатова, Қулматова, Пўлатова, Тошматова кимлигини яхши биларди. Гарчи бу фидокор ишчилар ва уларнинг издошлари жонларини жабборга бериб ишлашмасин, биргина бундай саъй-ҳаракат фабрика миқёсида мато ишлаб чиқаришни кўпайтиришга олиб келмасди. Боиси, ҳуда-беҳудага асаб бузилмайдиган, шу билан бирга кунлик режасини осонлик билан бажара оладиган ва юқори иш ҳақи оладиган меҳнат шароитини яратиш керак.

— Фабрикангиз ўтган йилни қандай натижалар билан якунлади?

— 1993 йилга нисбатан маҳсулот ишлаб чиқариш суръатининг нечоғлик ошганлиги энг асосий кўрсаткич ҳисобланади. Ўтган йили калавани 9,8 фоизга, хом-сурпни 2,6 фоизга кўпроқ ишлаб чиқардик.

Корхонада ҳам энли, ҳам энсиз мато тайёрланаётгани боис барча ҳисоб-китобни илгаригидек погон метрда эмас, балки квадрат метрда ўлчай бошладик. Ўтган йил 1993 йилга қараганда энли мато бир ярим баробар кўп чиқарилди ва жами маҳсулотнинг 70 фоизини, яъни 24,2 миллион квадрат метрни ташкил этди. Даромадимиз 20 миллион сўмдан ошиб кетди.

— Бундан-да кўпроқ маҳсулот ҳам чиқара оласизларми?

— Башарти хом ашё ва материаллар таъминотида узилиш бўлмаса калавадан яна 8 минг тонна, хом сурпдан 8 минг квадрат метр ишлаб чиқаришга имкониятимиз ҳам, курбимиз ҳам етади. Лекин бунинг учун биз тўлалигича уч сменали иш тартибига ўтишимиз керак.

Маълумингизким, четдан комбинатга келтирилаётган хом сурп таъминоти узилди ва натижада пардозлаш фабрикасининг ускуналари материал йўқлигидан туриб қолди. Бу йил бу ҳолнинг такрорланмаслиги учун комбинатда уч сменали иш тартибини жорий этишга қарор қилинди. Тўғри, шу боис муаммоларимиз анча-мунча кўпайиши турган гап. Лекин аҳвол яхшиланишига ишонамиз.

Бугунги кунда ишчиларимиз олаётган иш ҳақи анча салмоқлидир. Масалан, 1994 йил ноябрида дастгоҳчиларимизнинг ўртача маоши 1382 сўмни ташкил этди. Боз устига декабрда 14-иш ҳақи тўланди. Бундан ташқари, комбинатда ишчи-хизматчилар учун яратилган бошқа имтиёзлар текин ётоқхона, боғча, тушлик, товон пули ва ҳоказоларни инобатга олгудек бўлсак, албатта бу даргоҳдан кетган одам кўп нарса йўқотади.

— Директор сифатида сизни яна нималар ўйлантиради?

— Биласизми, бари бир-бирига боғлиқ. Кадрлар қўнимсизлиги бўлдими, демак цехларда шогирдлар кўпаяди. Қўл бирдан қовушмайди, тажриба бирдан келмайди. Бу маҳсулот сифатига таъсир этмай қолмайди. Натижада пардозлаш фабрикаси бизга жарима солади. Бу ҳам етмагандек, хом ашёнинг ҳаддан ташқари ифлослиги чиқинди кўпайишига сабаб бўлади. Шу боис, биз бу йил чиқитни камайтириш йўлида баъзи чораларни белгилаб олдик. Токи, ҳар бир толаси тиллога тенг пахта оқилона ишлатилсин.

— Ўткир ака, 1-фабрика довруғига ҳисса қўшаётган ишчилардан кимларни алоҳида қайд этишни истардингиз?

— Фабрикамизда сидқидилдан меҳнат қилиб режа топшириқларини 110 — 115 фоизга уддалаётганлардан Д. Қосимова, Т. Йўлдошева, Л. Мусина, тикувчи Ф. Самгина, Н. Ойкибова, А. Сиғиндикова, уста Т. Холиқов, пиликловчи З. Айтисамова, бошқа ўнлаб ишчиларимизнинг номларини фахр билан алоҳида таъкидлаш жоиз.

Суҳбатдош
Толиб НУРМУҲАМЕДОВ.

Миллий уй-рўзғор анжомларидан зардевор, чойшаб ва гулкўрпалар ҳар бир ўзбек хонадонидан ўрин олган. Бу миллий ғуруримиз нафаси уриб турган маҳсулотлар «Шарқ гули» ҳиссадорлик жамиятининг попоп цехида ишлаб чиқарилади.

СУРАТДА: шу жамоанинг илғор ва ёш ишчиси Дилором Усмонова.

Козим Ўлмасов олган сурат.

ХОНАДОНЛАР ҚУВОНЧИ

Бундан беш-олти йил муқаддам шаҳримизнинг Паркент деҳқон бозори атрофида эски пастқам уйлар бўларди. Устига-устак Паркент йўли кўчаси ҳам жуда тор эди. Бу транспорт ва шу ерда истиқомат қилувчиларга анча ноқулайликлар туғдирарди.

Ҳозирги кунда эса бу жойлар жуда ўзгариб кетган. Кўчалар кенгайиб, эски уйлар ўрнига янги, замонавий кўп қаватли бинолар барпо этилди. Маданий-маиший хизмат нуқталари қад кўтарди. Бир сўз билан айтганда бутун бир мавзе пайдо бўлди.

Бунда «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясига қарашли 2-уйсозлик комбинатининг ҳиссаси ҳам каттадир. Нимага деганда комбинат қурувчилари бу ерда кўплаб уйлар бунёд этилишида фаол қатнашишди. Мисол учун улар яқинда мавзеда яна бир 9 қаватли уйнинг учта йўлагини фойдаланишга топширишди. Натижада 48 та ҳамшаҳарларимиз бошпанага эга бўлди.

Умумий сатҳи 3 минг 618 квадрат метрни ташкил этган бинода қурувчилар айниқса сифатга катта эътибор беришди. Бу эса ўз навбатида хонадон эгаларининг қувончига-қувонч қўшди.

Ғулом ЮСУПОВ.

Ғалабанинг 50 йиллиги олдидан

ҚАҲРАМОНЛАР МАНГУ ЯШАЙДИ

1942 йиль, июль ойи. Шодмон ака хизмат қилаётган 13-армия Брянск вилоятининг Ливна шаҳрида мудофаада турарди. Шаҳар бир неча марта қўлдан-қўлга ўтиб, кули кўкка соврилди. Қандай бўлмасин жангчиларимиз олға силжишлари даркор. Батальон командири капитан Белоусов Шодмон Умаровни ўз ҳузурига чақирди:

— Ўртоқ Умаров, муҳим топшириқ бор, «тил» керак!

— Мен тайёрман,— дея жавоб берди навқирон ўзбек йигити.

Борлиқ узра тун пардаси чўкди. Шодмон ака бошлиқ бир неча жангчилар йўлга чиқишди. Разведкачилар паст-баландликлардан аста-секин эмаклаб, олға интилишарди. Улар душман соқчиларининг орқа томонига ўтиб олишга муваффақ бўлдилар. Жангчиларимиз шарпасини сезиб қолган гитлерчилар автомат ва пулемётлардан ажал ўқини ёғдира бошладилар. Разведкачиларимиз ўзларини йўқотиб қўйишмади. Улар чаққонлик билан фашистлар ташлаб кетган ҳандақларга жойлашиб олишди. На олдинга, на орқага силжишнинг иложи йўқ. Шодмон ака ана шу дақиқаларда ҳаракат режасини тузди.

Бир гуруҳ жангчилар эса орқа томондаги гитлерчиларга қарата ўқ уза бошладилар. Икки ўртада отишма авж олди. Бу олишувда душман аскарларидан кўплари ер тишлади, уч нафари асир олинди. Уларнинг бири зобит эди. Асирлар батальон командирига топширилди. Командир жасур разведкачиларга жанговар топшириқни муваффақиятли бажарганликлари учун раҳматнома эълон қилди.

«Тил» қимматли маълумотлар берди. Қўшинларимиз душманга қарши шиддатли ҳужумга ўтдилар. Бироқ Ливна шаҳри яқинидаги қишлоқларнинг бирида бўлган жангда Шодмон Умаров оёғидан оғир жароҳатланди. Шифокорлар унинг жонига оро киришди. У ҳарбий госпиталларда даволаниб чиққач, командирлар тайёрловчи курсда ўқиди. Орадан кўп вақт ўтмасдан яна сафга қайтди.

У энди оддий жангчи эмас, балки уддабурон командир эди. Учинчи Украина фронтининг 8-гвардиячи армиясининг батальон командири Шодмон Умаров кўплаб шаҳар ва қишлоқларни фашистлардан тозалашда жангчиларни моҳирлик билан бошқарди.

Днестр дарёси бўйидаги жанг Шодмон ака тақдирида ўчмас из қолдирди. Мана, мовий Днестр. Қирғоқларга урилиб, тўлиб, тошиб оқмоқда. Жангчилар уни кечиб ўтиб, нариги қирғоқда қулай маррани эгаллашлари зарур. Нима учундир душманнинг нафаси ичига тушиб кетган. Матонатли жангчилар тунда дарёни кечиб ўтиб, бир неча километр олға силжидилар. Гитлерчилар тунда катта ҳужум бошладилар. Деярли барча қурол турлари бойқушдек сайрарди. Жангчиларимизнинг қуршовда қолиш хавфи туғилди. Улар жанг билан чекиндилар. Катта сержант Сергей Романевцев, Сахненко раҳбарлигидаги бўлинма аъзолари икки кеча-кундуз жанг қилдилар. Бўлинма аъзоларининг кўпчилиги ярадор бўлишди. Лекин шунга қарамасдан улар душманни ўз марраларига йўлатмадилар. Бошқа батальонлар ҳам кеча-кундуз жанг қилишди. Батальон яна олға силжиди. Шу жангда сержант Романевцев ва Сахненколар ярадор бўлдилар. Душманга қарши курашда кўрсатган жасоратлари учун уларга қаҳрамонлик унвони берилди. Кўпгина аскар ва зобитлар орден ва медаллар билан мукофотланди.

266-гвардиячи полк кўпгина шаҳар ва қишлоқларни гитлерчилардан озод қилиб Польша чегарасига етиб келди. Капитан Ш. Умаров командирлик қилаётган батальон ҳам шу полк таркибида фашистларни изма-из қувиб борарди.

Ш. Умаров батальонига Варта дарёсини кечиб ўтиб, Оберники шаҳридан плацдарм олиб, дивизиянинг асосий кучларининг олға силжишига йўл очиш тўғрисида топшириқ берилди. Тунда батальон жангчилари дарё бўйига етиб келишди. Дарё қирғоқлари муз билан қопланган. Жангчиларимиз турган жой пастлик. Душман аскарлари эса тепаликка жойлашган. Гитлерчилар аскарларимиз турган жойни қаттиқ ўққа тутарди. Фақатгина чаққонлик ва усталик билан ҳаракат қилингандагина мақсадга эришиш мумкин эди. Дарёдан кечиб ўтган аскарлар нариги соҳилдан қайиқ ва узун пўлат сим топиб олишди. Улар қайиққа шу симни боғлаб паром ясашди. Шодмон Умаров симни ушлаб дарёдан ўтди. Ундан ўрнак олган жангчилар ҳам бирин-кетин дарёдан ўта бошлашди. Эрта тонггача бутун батальон нариги соҳилга ўтиб олди. Артиллерия, танклар дарёнинг бу бетида туриб батальонга ёрдамлашди. Эртасига жангчилар плацдармни эгаллашди. Ана шу маррадан туриб батальоннинг асосий кучлари бир кеча-кундуз давомида ҳужум жанглари олиб бордилар. Жанг қизигандан қизиди. Фашистлар 13 марта қарши ҳужум қилдилар. Ана шу ерда кўпгина жангчилар жароҳатланди. Радиостанция ишдан чиқди. Натижада дивизия командири билан алоқа узилди. Орқага қайтишнинг иложи йўқ. Асосий кучлар ҳали етиб келгани йўқ. Шундай бўлса ҳам тирик қолган ва енгил ярадор бўлган жангчилар Оберники шаҳрига — душманга қарши ҳужум қила бошладилар.

Улар «Ура!» деб ҳужумга ташлангач, гитлерчилар саросимага тушиб, чекина бошладилар. Шаҳар озод этилди. Кўплаб фашист аскар ва зобитлари асир олинди. Қурол-яроғлар қўлга киритилди. Эртасига дивизиянинг асосий кучлари батальонга ёрдамга келди. Улар ҳам шаҳарни гитлерчилардан тозалашда қатнашди. Бу ерда душманга қарши катта куч тўпланди. Ана шу жангларда кўрсатган жасорати учун катта лейтенант Елкин, сержант Семёнов, батальон командири Шодмон Умаров, унинг сиёсий ишлар бўйича ўринбосари А. Кончинлар Уруш Қаҳрамони юксак унвонига сазовор бўлдилар. Бу эса Шодмон Умаровни янгидан-янги жасоратларга ундади. У қатор жангларда қатнашиб, ҳамиша олдинги сафда бўлди. Мардлик ва жасорат кўрсатиб, қуролдош дўстларига ўрнак кўрсатди.

Биз Шодмон ака ҳаётидан фақат учта лавҳани келтирдик, холос. Унинг жанговар йўли — ҳаёт китобини варақласангиз бундай воқеалар жуда кўп.

Шодмон Умаров урушдан кейинги йилларда ҳам ҳарбийлик касбини тарк этмади. У Ватанимиз мудофаа қобилиятини ошириш, Қуролли Кучларимиз сафини мустаҳкамлашга, ёшларни она диёрга муҳаббат, ўз халқига чексиз садоқат руҳида тарбиялашга катта ҳисса қўшди. Шодмон ака ҳозир орамизда йўқ. Лекин она Ватанимизнинг фидойи, мард ўғлонининг жанговар ишлари, унинг порлоқ хотираси халқимиз қалбида ҳамон яшамоқда. Қаҳрамонлар ўлмайди, деб шуни айтадилар-да.

Машҳура МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

Аҳолига қулайлик

ЯНГИ АВТОБУСЛАР

Шаҳримиздаги мавжуд йўналишларнинг ҳар бирида аҳоли хизматига янги автобуслар қўйилаётганлиги кўз олдимизда намоён бўлиб турибди. Уларнинг сони келгуси ойда яна бир нечтага кўпаяди.

— Аҳолига намунали хизмат кўрсатиш мақсадида барча куч ва имкониятларимизни ишга солмоқдамиз,— дейди «Тошшаҳарйўловчитранс» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиғи Мирёқуб Тўлаганов.— Шартномага кўра Львов автобус ишлаб чиқариш заводидан «ЛАЗ—695М» автобусларининг бир қисмини, яъни 50 тасини қабул қилиб олдик. Февраль ойи охиригача яна 50 та шундай автобусларни қабул қилиб оламиз. Бу автобуслардан шаҳримиздаги 3-автокорхонага — 32 та, бешинчига — 12 та, 12-га — 18 та, 2519-га — 20 та, 18-автокорхонага эса 18 таси ажратилди. Айниқса йўловчилар зич қатнайдиган йўналишларга янги автобуслар кўпроқ қўйилган. Бундан ташқари «Мерседес — Бенц» фирмасида тайёрланган шинам ва кўркам автобусларнинг 21 таси 4, 8, ва 1-автокорхоналарга берилди. Бундай автобуслардан йил охиригача 185 тасини олиб, аҳоли хизматига қўямиз.

Мирзо Улуғбек туманининг Улуғбек даҳаси шаҳримиздан бироз олисга жойлашганлигини ҳисобга олиб, у ердан шаҳарга қатнаб ишлайдиган ва ўқийдиган фуқароларнинг узоғини яқин қилиш мақсадида «ЎзДЭУ» корпорацияси томонидан ишлаб чиқилган юмшоқ автобусларнинг 14 таси ҳозирги кунда метронинг Горький бекатидан Улуғбек даҳасигача тез юрар йўналишида қатнамоқда.

Бирлашмамизга қарашли 10 та автокорхона, 4 та таксопарк ва 1 та таъмирлаш-механика заводида меҳнат қилаётган 12 минг ишчи бугунги кунда аҳолига янада намунали хизмат кўрсатиб ишлашга ҳаракат қилишаётир.

— Мирёқуб ака, нима учун 3-автокорхонага автобуслар кўп микдорда ажратилган?

— Дарвоқе, рақамларга алоҳида эътибор берганингиз бежиз эмас. Ҳозирги кунда қурувчилар, автотранспорт ходимлари ва бошқа хизмат кўрсатувчилар зиммасига жуда катта масъулиятли иш юкланган. Бу ҳам бўлса тарихий Эски шаҳарни обод ва кўркам қилишдан иборат. Шуни инобатга олиб, айнан 3-автокорхонамизнинг кўпроқ йўналиши мана шу Эски шаҳарга тақалади. Айни вақтда йўналишларда хизмат кўрсатаётган автобусларнинг сифати анча йўқолган. Шунинг учун ҳам олинаётган янги автобусларимизнинг асосий қисмини шу автокорхонага ажратдик. Февраль ойи ичида кўплаб автобусларнинг йўналишида, яъни хизматда янги автобуслар қатнайди.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

Алишер НАВОИЙ

ҒАЗАЛЛАР

Кўргали ҳуснунгни зору мубтало бўлдум санга,
Не балолиғ кун эдиким, ошно бўлдум санга.

Ҳар неча дедимки кун-кундин узай сендин кўнгул,
Ваҳки, кун-кундин батаррак мубтало бўлдум санга.

Мен қачон дедим: «Вафо қилғил манга» зулм айладинг,
Сен қачон дединг: «Фидо бўлғил манга» бўлдим санга.

Қай пари пайкарға дерсен телба бўлдунг бу сифат,
Эй пари пайкар, не қилсанг қил манга, бўлдум санга.

Эй кўнгул, тарки насиҳат айладинг овора бўл,
Юз бало етмаски, мен ҳам бир бало бўлдум санга.

Жоми Жам бирла Ҳизр суйи насибимдур мудом,
Соқиё, то тарки жоҳ айлаб гадо бўлдум санга.

Ғусса чангидин навое топмадим ушшоқ аро,
То Навоийдек асиру бенаво бўлдум санга.

***

Қаро кўзум, келу мардумлуғ эмди фан қилғил,
Кўзум қаросида мардум киби ватан қилғил.

Юзунг гулига кўнгул равзасин яса гулшан,
Қадинг ниҳолиға жон гулшанин чаман қилғил.

Таковарингға бағир қонидин ҳино боғла,
Итингға ғамзада жон риштасин расан қилғил.

Фироқ тоғида топилса туфроғим, эй чарх,
Ҳамир этиб яна ул тоғда кўҳкан қилғил.

Юзунг висолиға етсун десанг кўнгулларни
Сочингни боштин аёғ чин ила шикан қилғил.

Хазон сипоҳиға, эй боғбон, эмас моніъ,
Бу боғ томида гар игнадин тикан қилғил.

Юзида терни кўруб ўлсам, эй рафиқ, мени
Гулоб ила юву гул баргидин кафан қилғил

Навоий, анжумани шавқ жон аро тузсанг,
Анинг бошоғлиғ ўқин шамъи анжуман қилғил.

Алишер Навоийнинг 554 йиллигига

НАЗМ ОСМОНИНИНГ ЁРҚИН ЮЛДУЗИ

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат мукофотининг соҳиби, таниқли шоир Барот Бойқобиловнинг «Самарқанд сатрлари», «Шарора», «Флоренциялик бола», «Ватан тупроғи», «Висол ва ҳижрон» — сингари ўнлаб шеърий тўпламлари, достонлари чоп этилган. Шоирнинг шеърларини шеърият ихлосмандлари мароқ билан ўқишади.

Барот Бойқобиловнинг ижодида шубҳасиз «Нотинч Хуросон», «Шукуҳли карвон», «Сокин Хуросон», «Қонли Хуросон» шеърий романларидан иборат «Навоийнома» чоркитоби алоҳида ўрин тутади.

— Барот ака, «Навоийнома» асарининг тўртала китобини ёзиш режангизда бўлганми? Ёки бирини ёзиб бўлиб иккинчисини яратиш, яъни давом эттириш нияти туғилганми?

— 1970 йилларда «Шукуҳли карвон» шеърий романини ёзиш фикри уйғонди юрагимда. Бу ниятни 1977—1979 йилларда амалга оширдим. Асарни ёзишдан асосий мақсадим — ҳазрат Амир Низомиддин Алишер Навоийнинг Самарқанддаги 1465—1469 йиллардаги ҳаётини акс эттириш эди. Маълумки, тўрт йил мобайнида Навоий Самарқандда яшаган. Хожа Фазлуллоҳ Абуллайсий хонақосида икки йил таҳсил олгач (Хожа Фазлуллоҳ Навоийни фарзанд деб атаган), Султон Аҳмад Мирзо саройида икки йил мобайнида Чиғатой амири лавозимида ишлаган, Самарқанддаги шоир ва олимларга раҳнамолик қилган.

— Хожа Фазлуллоҳ Абуллайсий ҳақида қисқача маълумот беролмайсизми? Оқшомхонларда озгина бўлса ҳам тасаввур уйғониши учун...

— Улуғ Хожа Фазлуллоҳ Абуллайсий 1422 йилда Мирзо Улуғбек билан бирга Ҳиротга борган. Шоҳруҳ Мирзо Ироқ ва Озарбайжонни забт этиб қайтганини муборакбод этган. Бир муддат Шоҳруҳ Мирзо саройида ҳам ишлаган донишманд эди ул зот.

— Яна ҳазрат Навоийга қайтсак...

— Амир Низомиддин Алишер Навоий Самарқандга келганида 23 ёшда эди. 27 ёшгача шу ерда яшади. Бу муддат айни йигитлик палласи эди. Менинг кўзда тутган мақсадларимдан бири ҳозирги Ўзбекистон билан, Самарқанд билан ҳазрат Навоийнинг тақдир иплари боғлиқлигини кўрсатиш, унинг Самарқанд тупроғига теккан муборак қадамини алқаш эди. Бунинг учун эса миллий фахр-ифтихор туйғулари билан Самарқандни, унинг ўша давр муҳитини, унинг ажиб манзараларини тарихий шахслар тақдири орқали кўрсатиб бериш зарур эди.

Самарқанд ўз даврида илм ва маданиятда Ҳирот билан рақобат қилган. Мовароуннаҳр билан Хуросон гарчи икки давлат бўлса ҳам бир киши қўл остида эди. Иккисига ҳам Шоҳруҳ Мирзо султонлик қилар эди. Мирзо Улуғбек унинг ноиби сифатида Самарқандни бошқарарди.

— Асар ғоясининг туғилиши ҳақида сўзламоқчи эдингиз...

Бир асар тарихи

«НАВОИЙНОМА»

— «Шукуҳли карвон» китоб ҳолида чоп этилгач, ўқувчилар, адабий жамоатчилик уни жуда яхши кутиб олди. Кўпгина фикрлар айтилди. Шундан кейин бу асарни давом эттириш фикри туғилди.

Мен Навоийнинг болалик, ўсмирлик ва ёшлик йиллари ҳақида бир асар ёзиш орзусида яшай бошладим. Чунки бу адабиётимизда деярли қўл урилмаган мавзу эди! Мен икки йил мобайнида тарихий манбаларни, ҳужжатларни ўргандим. Ниҳоят 1981—1983 йилларда «Нотинч Хуросон» шеърий романи ёзилди. «Нотинч Хуросон» уч фаслдан иборат. Унда Хуросон давлати, Ҳирот ва Ҳиротдаги адабий муҳит, Темурий султонлар саройи, Алишер Навоийнинг ота-оналари, тоғалари, уларнинг хонадони, шу хонадонга мансуб кишилар, Султон Абулқосим Бобур Мирзо ва саройдаги бошқа аркони давлат ҳақида бадиий образлар яратилди. «Нотинч Хуросон»даги ҳамма образлар тарихий образлардир. Асарнинг ўзини ҳам тарихий роман деб атадим.

— Демак, аслида «Нотинч Хуросон» «Навоийнома»нинг биринчи китоби, «Шукуҳли карвон» иккинчи китоби эканда...

— Тўғри айтдингиз... Фалакнинг гардиши билан 1985—1987 йилларда Навоий тўғрисида ул зот туғилгандан то ҳаётдан кўз юмгунча бўлган даврни қамраб олгувчи йирик бир асар яратиш иштиёқи уйғонди. Бу асарлар «Сокин Хуросон» ва «Қонли Хуросон» шеърий романлари бўлди. Бу икки асарда Султон Ҳусайн Бойқаронинг Ҳирот тахтига ўтириши муносабати билан Алишер Навоийнинг Самарқанддан Ҳиротга қайтиши ва умрининг охиригача Темурий султонлар саройи билан, халқ билан тақдири мустаҳкам боғлиқлиги тасвирланади. Бу давр ҳақида гарчи мавлоно Ойбекнинг «Навоий» романи, Уйғун ва Иззат Султоннинг «Алишер Навоий» драмалари бўлса-да, йирик шеърий асар яратилмаган эди.

— Сиз чоркитобда Алишер Навоий ва Ҳусайн Бойқаро ўртасидаги муносабатларни қандай тасвирладингиз?

— Султон Ҳусайн Бойқаро ва Амир Низомиддин Алишер Навоий ўртасидаги муносабатларга кўплаб илмий ва бадиий адабиётда ўша даврлар сиёсатига кўра синфийлик нуқтаи назаридан баҳо берилди. Буни ҳамма билади. Мен эса бутунлай янгича, тарихий воқеа-ҳодисаларнинг кечиши нимани буюрган бўлса худдий шундай қилиб ёздим. Илмий ва бадиий адабиётда Ҳусайн Бойқаро — шоҳ, Алишер Навоий — шоир сифатида талқин қилинарди. Уларнинг азалий ва қиёматли дўстлигига шубҳа билан қарашиб, бир-бирига қарама-қарши қилиб тасвирланарди. Ваҳоланки Ҳусайн Бойқаро билан Алишер Навоий бир онанинг сутини эмган, Темурийлар саройи муҳитида вояга етган шахслар эди. Тарихга тўғри кўз билан, одил кўз билан қараб, ёндошиб, уларнинг ўзаро муносабатларини ҳаққоний равишда тасвирлаб, халққа етказиш менинг асосий вазифам эди. Бунинг учун ўша даврда ва ундан кейин яратилган асарларни қайта-қайта ўқиб, ўрганишга тўғри келди. Оғир ва машаққатли меҳнат ҳарқалай юзага чиқди. Алишер Навоий ёзганлар:

Умрни зоеъ этма, меҳнат қил,
Меҳнатни саодатнинг калиди бил.

«Навоийнома» чор китобини яратаётганимда, улуғ устознинг мана шу сўзларига қаттиқ риоя қилдим.

— Ўзингиз айтиб қолдингиз, асар устида ишлаш жараёнида қайси қўлёзмалардан фойдаландингиз?..

— Улар йигирмадан ошиқ. Аввало Навоий ва Жомий асарлари, Мирхонднинг етти китобдан иборат «Равзатус-сафо», Хондамирнинг «Макоримул-ахлоқ», «Ҳабибус-сияр», Шарофиддин Али Яздийнинг «Зафарнома», Низомиддин Шомийнинг «Зафарнома» китоблари, Бобурнинг «Бобурнома», Ҳусайн Бойқаронинг «Рисола», Давлатшоҳ Самарқандийнинг «Тазкираи Давлатшоҳий», Мирзо Ҳайдарнинг «Тарихи Рашидий», Абдулмўминхоннинг «Томут таворих», Абдураззоқ Самарқандийнинг «Матлаъус-саъдайн ва Мажмаъул-баҳрайн» китобларидан баҳраманд бўлдим.

Чоркитобининг яратилишида муҳтарам олимимиз менинг меҳрибон устозим, профессор Азиз Қаюмов катта ёрдам кўрсатдилар. Керакли адабиётларни топиб беришга ҳаракат қилдилар. Алишер Навоий айтганларки:

Турк назмида чу мен тортиб алам,
Айладим ул мамлакатни яккалам.

Камина Алишер Навоий ва Ҳусайн Бойқаро ҳаётини, уларнинг хайрли аъмолларини яккалам этишга интилдим.

Хабарингиз бор бир неча йиллар мобайнида «Навоийнома» устида иш олиб бораётган пайтимда баъзи қийинчиликларга қарамай Алишер Навоий ва Ҳусайн Бойқаро руҳларидан мадад олиб, жиддий меҳнат билан банд бўлдим. Ҳарқалай қилган меҳнатларим зое кетмади.

— «Навоийнома»нинг ҳажми ҳақида сўзламадингиз. Бу сиз амалга оширган ишнинг кўламини кўрсатиш учун...

— Чоркитоб 35 минг мисрадан иборат бўлиб, маснавий йўли билан ёзилган. 50 босма табоқ чиқади. Орзуга айб йўқ: мен «Навоийнома»ни бир муқова остида кўрсам деб ният қиламан.

— «Навоийнома» улуғ ҳазрат бобомиз номи билан аталувчи юксак мукофотга лойиқ кўрилди. Барот ака, ҳозир иш олиб бораётган асарингиз ҳам темурийларга таллуқли деб эшитдик...

— Ҳозир Хожа Носириддин Убайдуллоҳ — Хожа Аҳрор Валий ҳазратлари тўғрисида «Ҳайратул аҳрор» номли йирик шеърий асар устида ишлаяпман. Хожа Аҳрорнинг маданиятимизда тутган ўрни беқиёс катта. У зот Алишер Навоий, Абдураҳмон Жомий, Заҳириддин Бобур сингари буюкларнинг пири бўлганлигини эслаш кифоядир. Асар тўрт фасл ва ўн икки ҳайратдан иборат бўлади.

Ҳозир ҳам Самарқандда улуғ ҳазрат Хожа Аҳрор Валийнинг авлодлари истиқомат қилади. Менинг фарзандларим ул зотнинг 19-авлодига мансубдир. Ўйлайманки, бу асарим юзага чиқса, ота-боболаримизнинг руҳи-поклари хурсанд бўлғусидир.

— Мароқли суҳбатингиз учун раҳмат сизга!

Ҳамсуҳбат Ғолиб МИРЗО.

Туйғулар

ГУЛЛАР

Гуллар то ҳайкал пойигача йўлнинг икки томонига сочилганди. Ҳайкал пойида эса бир туп анвойи гулдаста ётар эди. Қорли-қировли пиллапоялардан оҳиста чиқиб борар эканман, беихтиёр гулларга қараб ҳазрат асарларини тилга олиб борардим:

— «Ҳайратул аброр», «Фарҳод ва Ширин», «Лайли ва Мажнун», «Сабъи сайёр», «Садди Искандарий».

Воажаб, «Сабъаи сайёр» деб атаганим жойда етти дона қип-қизил гул ётарди. Одимлашда давом этдим:

— «Ҳолоти Сайид Ҳасан Ардашер», «Қасидаи ҳилолия», «Ҳолоти Паҳлавони Муҳаммад», «Насоимул муҳаббат», «Муножот», «Арбаъин», «Лисонут-тайр», «Маҳбубул-қулуб», «Мажолисун - нафоис», «Вақфия», «Назмул жавоҳир», «Муншаот»...

Ниҳоят ҳайкал пойига келиб тўхтадим. Кўзим бир туп атиргул гулдастасига тушди.

— «Хазоинул - маоний», — деб юбордим беҳосдан.

Ҳа, чиндан ҳам ғаройиб ўхшашлик. Гўё ҳазрат Навоий гулзордаку унинг асарлари гулга айлангандек эди. Фасли қиш бўлса ҳам анчайин илиқ шамол гуллар япроқларини тортқилар, назаримда китоблар саҳифаларини очмоқчи бўлаётгандек эди.

Ким қўйди экан бу гулларни? Ким бўлса ҳам Мир Алишер Навоийга фақат ўзининггина эмас, балки Тошкентдаги барча аҳли таъби назм дилларнинг ҳам эъзозини изҳор этибди.

Ҳазрат Алишер эса Миллий боғимизга кўз тикканча сўзсиз туриб қолганга ўхшайди. Балки озод юртимиз бағрида халқининг корига яраётган ғазалларига дил-дилидан розилик бераётгандир?! Балки ҳар асарини гулдек авайлаб-асраётган авлодларига тасаннолар ўқиётгандир?! Балки Ҳирот тупроғида ётган ҳамқаламларини чорлаётгандир?!

Ҳазратга чин дилдан таъзим бажо айлаб пойида яшнаб ётган гулларга қарай-қарай пастга йўл олдим. Яна ортимга қарадим. Ҳазрат Навоий ҳам гуллар оралаб келаётгандек, гулларни бир-бир қўлига олаётгандек, ададсиз меҳри ила сийлаётгандек эди.

Эрта-индин гуллар сўлиб қовжирар. Аммо шу тобда анвойи гуллар ўзларининг қисматларидан минг бора рози эдилар, назаримда. Назаримда оламдаги барча майса, гиёҳлар ҳазрат пойига бош қўйишга, изларини чеҳраларига сурма этишга тайёр эдилар.

Толиб САЪДУЛЛО.

Мухаммас

ҲУСНИДИН ГУЛЗОРИ БОР

Ҳар кишининг, воажаб, бир дўсту минг ағёри бор,
Ҳар фаслнинг йилда бир даҳр аро дийдори бор,
Ҳарки дилнинг суйдиги, васфин қиларга ёри бор,
Кимки олам боғида бир сарви гул рухсори бор,
Боғи сайридин фароғи, сарви гулдин ори бор.
Ҳар кишидир моҳирўйга парвонаеким, кўнглида.
Ўйлагай суманбарим бир донаеким, кўнглида.
Кўзларида ўти ишқ нишонаеким, кўнглида,
Гул била майни нетар девонаеким, кўнглида,
Бир париваш лаълидин май, ҳуснидин гулзори бор.
Маъшуқа дийдорига лойиқ турур жондин хирож,
Жондин берсам хирож, зулми топармишким ривож,
Найлайин, ушбу кун кийдим жабридан бошимга тож.
Гул насиму атридин мумкин эмас топмоқ илож,
Кимки бир гулчеҳра хори ҳажридин озори бор.
Садқадир бошим бугун раҳми жон сўрмоқ нечун,
Ёки билмоқ истагай маъшуқа ишқимнинг кучин,
Ёри жабрин барин айтмай, қўрқамен, олғай ўчин,
Жон етиб оғзимға ўлгум, бир нафас тенгри учун,
Эй масиҳим, кел бери, эй муддаи, сен нори бор.
Ҳар нечук озурда этди, жамолига қул чоғи
Ҳар нечук ҳайратга етди, ранги-рўйим кул чоғи,
Ҳар нечук ҳолим баён айлади булбул чоғи,
Кўзларига хори меҳнатдур гул, улким гул чоғи,
Гулжабинлар кўзлари янглиғ ики бемори бор.
Сен йўқ эрсанг дилбарим кўзга олам зим-зиё,
Яшамоқлик, ваҳки, бўлғай наздимда бир рўйиё,
Бир нигоҳ суйи тириклик, менга бўлғай тўтиё,
Дема булбул зулмиға бел боғламиш гул гўйиё,
Чархи зулмидин ани ҳам боғлаган зуннори бор.
Бўйнимга дордир нетай зулфизари, кўр, эй рафиқ.
Топмадим ўзга юмушким аксари, кўр, эй рафиқ,
Жон талош қилғай ҳажрнинг лашкари, кўр, эй рафиқ,
Қолди хуррамлиқ фалакдин ташқари, кўр, эй рафиқ,
Ким, қазо наққошининг не гардиши паркори бор.
Ул пари пайкар иши ҳар замон орасталиқ.
Ҳар замон орасталиқ, лутфу карамлар асталиқ.
Лутфи карамлар асталиқ, шундан бу ҳолим хасталиқ,
Фақр йўлида оғирроқ юк эрур вобасталиқ,
Эй, кўнгил, тарки тааллуқ айлабон ул сори бор.
Сенки ҳақ йўлидасан ҳар неданким софроқ бўл,
Ким тиларса, ашки ишқ, тилагандан кўпроқ бўл.
Темурий, ишқ бобида тупроқдин афкорроқ бўл,
Эй Навоий, ўзни мақбул истасанг, туфроқ бўл,
Ким, эрур мардуд, улким бошида пиндори бор.

Темур УБАЙДУЛЛО.

ИККИ СИЙМО

Улуғ озарбайжон шоири Низомий Ганжавий XII асрда, улуғ ўзбек шоири Алишер Навоий XY асрда яшади. Уларни бир бирларидан уч аср ажратиб туради, лекин бугун улар бизнинг кўз ўнгимизда, номлари халқ шуҳратининг нурафшонлигига чулғанган мангу барҳаёт сиймолар сафида ёнма-ён турибдилар.

Бугун биз Низомийнинг достонларини ва Навоийнинг достонларини қайтадан мутолаа қилганимизда, бу икки улуғ инсон эҳтиросини, ижодини озиқлантирган, замонлар занжирини узган дунёни ҳис қилиш қобилиятларининг кучи яққол намоён бўлади.

Лекин қандай сиру синоат рўй бердики, уч юз йилдан кейин улуғ Алишер Навоий «Хамса»сида улуғ Низомийнинг мавзуларини такрорлади. Бунда Низомийда топиш мумкин бўлган қандай фазилат бор эди ва шеър неча асрлардан бери шеърият салтанатида ҳукмронлик қилаётган узоқ ва яқин ўлкаларнинг кўп шоирлари тақлидига боис бўлиб келаётган тан олинган даҳо билан туйғулар мусобақасига кириш учун уни қандай қудрат даъват этди?

«Маҳзанул-асрор» саҳифаларидан бизга янги ғоялар тарғиботчиси бўлмиш шоир кўз тикади. Бу жуда ҳалол ва жуда ишончли комил жангчи жазаваси ва шоир шавкатига эга бўлган мутафаккир.

Урушлар ва мамлакатнинг ёмон бошқарилиши оқибатида хонавайрон бўлган халққа ҳамдардлигини биз унинг феодалларга қарши бегумон ҳамласи сифатида қабул қиламиз. Шоир халқнинг ҳам, ўзининг ҳам ҳаёти ва тирикчилигига хўжайин бўлиб олган куч устидан ҳукм чиқаришга қўрқмайди.

Навоий ўзининг ҳар томонлама тўкис истеъдоди, ҳайрон қоларлик даражадаги ҳаётсеварлиги туфайли ўз замондошларидан илгарилаб кетганини, умрини ишрат ва қўшинларга қарши жангу жадаллар йўлида совурадиганлар даврасининг чинакам вакили эмаслигини ҳис қилар эди. Унинг инсонпарварлиги, унинг ҳақиқатга, адолатга муҳаббати ёрқин, кўтаринки, қаҳрамонлигини кенг кўламда ҳис қилиши, унинг ғайратли, маърифий фаолиятга чанқоқлиги ва ватанпарварлиги атрофдагиларга ҳаётийлиги жиҳатидан гўзал, жозиб, ижроси нуқтаи назаридан шоён-диққат шеърий ҳодиса сифатидагина, рўёбга чиқиши маҳол бўлган образлар сифатидагина тушунарли эди. Лекин улар бу бадиий манзаралар ботинида очиқ-ойдин ифодаланган замонавийликни кўрмас эдилар. Навоий дунёни яхшилик уйи деб билди. Унинг замонида дунё бундай эмас эди. Дунё бир уй эдики, унинг ичида минг хил ёмонлик қайнаб ётарди. Бу ерда зулмнинг ҳамма, ҳатто энг ваҳшиёна турлари ҳукм-фармо эди. Навоий олим Мирзо Улуғбек ҳақида худди шу бугун бизнинг давримиз тўғрисида айтилгандек жаранглайдиган сўзларини битган, дунёнинг шу қадарли замонавий кишисини кўра олган:

Валек ул, илм сори топти чун даст,
Кўзи олинда бўлди осмон паст.

Навоийнинг халқларга муносабати кенг миқёсдадир. У ўзини миллий мутаассиблик қобиғига ўраб қўймайди. Араблар, арманлар, славянлар, хитойлар унинг достонлари саҳифаларида хоразмликлар, юнонлар билан ёнма-ён яшайдилар.

«Чор девон», «Муҳокаматул-луғатайн», «Мезонул- авзон», «Маҳбубул-қулуб» каби асарларидан ташқари, Навоий, худди Низомий каби, ўз «Хамса»си — шеърий дурдонасига эга. «Фарҳод ва Ширин», «Лайли ва Мажнун», «Сабъаи сайёр», «Садди Искандарий» Низомий достонларини эслатганидек бўлишига ҳайрон қолмаслик керак.

Низомийнинг «Хисрав ва Ширин» достони билан Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин» достонини муқояса қилиш мумкиндир. Низомийда Хисрав Фарҳодни ўлдиради, Ширин ҳарнечук Фарҳодни эмас, Хисравни севади, Хисравнинг вафотидан кейин эса, унинг мурдаси устида ўзини ўзи нобуд қилади. Бу нозик, мардона психологик достондирки, унда Фарҳод муҳаббат базмидаги фожеий сиймо: ёвуз Хисрав барибир суюқ, чунки Шириннинг туйғулари турланмайди, ишқи совушни билмайди.

Навоий буларнинг барини ҳаётдан кўриб чиқди. Унинг достони «Фарҳод ва Ширин» деб аталади. Фарҳод — муҳаббат номи билан заминни ўзгартириб юборадиган буюк меҳнатнинг рамзи бўлиб, у халқ манфаатини кўзлаб, тоғларни қазиб, дарёни чўлни суғоришга мажбур этади. Бу — баланд руҳ, билим ва кучнинг жасорати. Асалари уяси болга қанчалик тўла бўлса, Фарҳод билимга шунчалик тўла эди, дейди шоир.

Ширин — нурли латиф қалб ва олам юрагидир, у Фарҳодни нур ва ҳаморат манбаи деб билади, шунинг учун унга талпинади.

Хисрав — жаҳоннинг қора палласи намояндаси, унинг ваҳшияти ва маккорлигининг ифодаси. Беки эркин ва ҳур, илғор бўлса, бу ўшаларнинг ҳаммасига тушиб турган соя. Хисрав — ҳаёт кушандаси. Унинг учун тинч меҳнат нима деган гап! У Арманистонни хароб айлаб, Фарҳодни ўлдирди, уни Ширин жинидан ҳам ёмон кўради. Йўқ, бу Низомийга ўхшаш эмас, бу воқеликни янгича ҳис қилиш натижаси, эски, меросий образнинг янгича талқини. Бу нарса халққа етиб борди, бугунги Фарҳод қурилиши кўҳна образнинг янги шаклда, умумхалқ қаҳрамонлиги муҳитида рўёбга чиқишидир. Ўзбекистонда бир сойнинг номи Ширинсой, бир тоғнинг номи Фарҳод экани бежиз эмас.

«Лайли ва Мажнун» достонидаги Лайли — Низомий шеъриятида яратилган энг кучли образ. Қул билан чўри кундалик тушунча бўлган, аёлнинг батамом бўйсунишини талаб қилинган, уни зиндонбанд этгандек, тўрт девор ичига қамаб қўйилган бир замонда, Навоийнинг қаҳрамони хотин киши сифатида зиммасига юкланган вазифаларни рад этади, эркка ташналик туфайли эс- ҳушидан айрилади. Мажнунни муҳаббатнинг бутун улуғворлиги билан кутади.

Бугун Низомий ва Навоий шеърлари ўз замонларидагидан ҳам кучлироқ янграмоқда. Уларнинг асарлари тамомила халқ мулкига айланди ва бутун бир мустақил Ўзбекистон ҳамда унинг ҳудудларидан ҳам узоқда мағрур жарангламоқда.

Мирбаҳодир БАДАЛОВ,
педагогика фанлари номзоди.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ КУЙЧИСИ

Дўстлик ғоялари тараннуми «Ҳамса»даги «Лайли ва Мажнун», «Сабъаи сайёр», «Садди Искандарий», айниқса, «Фарҳод ва Ширин» достонида ёрқин ифодаланган. Достоннинг асосий мазмунини Фарҳод ва Ширин ораларидаги самимий муҳаббат ташкил этади. Достон сюжети Чин мамлакати ҳоқонининг бефарзандлиги, фарзанд кўриб исмини Фарҳод қўйиши, унинг ўсиб-улғайиб Ширинга етишиш йўлидаги машаққатли саргузаштини ташкил этади. Бу ерда Фарҳодга унинг дўсти Шопур бениҳоят вафодорлик ва садоқат кўрсатади.

Шопур Фарҳоднинг денгизда қароқчиларга қарши кўрсатган қаҳрамонлигидан кейин у билан дўстлашиб қолади, Фарҳод билан танишгунча савдогарлар билан дунё кезиб, кўпни кўрган, яхши-ёмоннинг фарқига етадиган доно бир киши эди. Унинг мусаввирлик санъатидан яхшигина хабари бор, бошқа кўп ҳунарларни ҳам билишдек яхши фазилати бор эди. У ўзининг ақли-фаросати билан Фарҳод билан суҳбатлашиб, унинг яширин дарди борлигини билиб олади. Шопур Фарҳод билан бўлган суҳбатидан унинг тушида кўрган даштнинг арман мамлакати, ундаги гўзал қиз Ширин эканлигини, Фарҳоднинг шу қизга чиндан ошиқ бўлиб қолганлигини пайқаб, Шопур Фарҳоднинг Ширинга етишувида бор кучи билан унга кўмаклашади. Аммо маккор Хисравлар Фарҳод-Ширинлар каби вафодор ошиқ-маъшуқларнинг бир-бирига етишувларида ғов бўладилар.

Фарҳод билан Ширин муҳаббатидаги гўзал нуқталардан бири, уларнинг турли халқлар вакили эканлиги ҳамдир. Чин ўлкасидан бўлган Фарҳод, яъни Хитой ўғлони ва арман қизи Ширин бирбирларига муҳаббат қўядилар, ҳар қандай машаққатли синовларда ҳам ўз муҳаббатларига содиқ қоладилар. Алишер Навоий Фарҳод, Ширин, Шопур каби турли миллат вакиллари орқали халқлар дўстлиги ғоясини улуғлайди. Шу дўстлик туйғуси Фарҳод ва Шопур ўрталаридаги самимий муносабатларда тобланиб, мустаҳкамланиб боради. Фарҳод дўсти Шопурнинг унга кўрсатган садоқатлари учун ўлими олдидан миннатдорчилик билдириб, қуйидаги оташин қалб сўзларини изҳор қилган:

Не қонким ютмадинг ҳамдамлиғингдин,
Не ғамки чекмадинг маҳрамлиғингдин.
Манга ул вақтдингким ҳамдам ўлдунг,
Гирифтори балою матом ўлдунг.

Фарҳод вафотидан кейин Шопур дўстининг руҳига содиқ қолиб, Баҳром каби бошқа қаҳрамонлар билан арман юртида тинчлик, осойишталик, адолат ўрнатиб, дўсти Фарҳоднинг орзуларини амалга оширишда имкони борича курашади. Шунинг учун Шопур тимсоли ҳам, Фарҳод тимсоли ҳам ўзбек китобхонлари учун азиз ва мўътабардир.

Улуғ бобомиз Алишер Навоийнинг халқларни бирлашиш ва биродарликка даъват қилувчи ғоялари бизнинг давримизда ҳам биродарлик ғояларининг мустаҳкамланишиға хизмат қилиб келмоқда.

Ҳасанхўжа МУҲАММАДХЎЖАЕВ,
филология фанлари номзоди.

Суратли ахборот

«ЎРИКЗОР»ДА ШИНАМ БОҒЧА

Акмал Икромов тумани кичкинтойлари яқинда 159-қурилиш-монтаж бошқармаси қурувчиларидан яна бир совға олишди. Тумандаги «Ўрикзор» даҳасининг 2-мавзеида 140 ўринли 207-болалар боғчаси шу ердаги маҳаллалар кичкинтойларини ўз бағрига чорлади.

Боғча-яслининг қатор афзалликлари бўлиб, овқатланиш, ётоқ ва ўйинхоналари алоҳида хоналарда жойлашган. Турли ўйин машғулотлари учун ҳовлисида уста ёпиқ, кенг ва ёруғ тўрт айвонча мавжуд. Барча гуруҳлар керакли жиҳозлар ва турли-туман ўйинчоқлар билан таъминланган.

Боғча-яслининг очилиши маросими ҳақиқий тантанага айланиб кетди. Тантанада шаҳар ҳокими ўринбосари Ш. Жалилов ва Акмал Икромов тумани ҳокими О. Алихўжаев боғча-ясли калитини топширганда ёшу қари ўз қувончини қарсаклар билан ифода этди. Сўзга чиққанлар соғлом авлод келажаги йўлида беқиёс ғамхўрлик кўрсатаётган республикамиз раҳбариятига чуқур миннатдорчилик изҳор этишди.

— Болалар бизнинг келажагимиз,— дейди биз билан суҳбатда боғча мудираси Феруза Шоисломова,— Шундай бозор иқтисодиёти шароитида кўркам, гўзал болалар боғчасининг қуриб битказилиши барчамизни қувонтирди. Биз, албатта ўз миннатдорчилигимизни амалда исботлашга ҳаракат қиламиз. Боғчамиз ўзбек миллий рақсларини чуқур ўрганишга ихтисослашган бўлиб, инглиз тили бўйича қўшимча машғулотларни ташкил қилишни ҳам режалаштирганмиз.

Шундан кейин куйлар қўшиқларга уланди. Айниқса, «Ором» дастасининг жажжи ўғил ва қизалоқлари ўзларининг шўх рақслари, жарангдор қўшиқлари билан барчанинг юрагига ёшлик завқини солишди.

Бугунги кунда биргина туманнинг ўзида 54 та болалар боғчалари фарзандларимиз камолоти йўлида хизмат қилмоқда. Пойтахтимиз бўйича эса 1994 йилда режалаштирилган 140 ўринли боғча ўрнига 530 ўринли учта болалар боғчаси ташкил этилди. Бу барча олиб борилаётган ишлар келажагимиз бўлмиш болажонларимиз учун давлатимиз ва ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган ғамхўрликларнинг ёрқин намунасидир.

Дония ЗОКИРОВА.

СУРАТЛАРДА: янги болалар боғчасида.

Бу — қизиқ

БУЮМЛАР ЯРАТИЛГУНГА ҚАДАР

СИЁҲГАЧА...

Қадимда Миср иероглифларини папирусларга сувли бўёқларда қора-қизил рангда ёзишган. Сўнг қоракуяга ёғ аралаштириш фикри туғилган.

Ўтган минг йиллар мобайнида сиёҳ тайёрлашнинг не-не усулларини синаб кўришмаган дейсиз: олтин ва кумуш кукун аралашмасига лок қўшишдан тортиб, то черника мевасининг рангли шарбатидан тайёрланган сиёҳлар «қоқ сиёҳ» ва «қайнатма» сиёҳларга бўлинган.

ҚАЛАМГАЧА...

Қалам «карандаш» сўзидан олинган. «Карандаш» туркий тилда «қора» ва «тош» сўзлари бирикмасидан ясалган.

Писта кўмир бўлаги қадимий қаламдир. Ундан кейин қўрғошин ва сланец парчалари бу вазифани ўтаган. Кейинчалик 16 асрнинг иккинчи ярмида графит билан чизишган, кейин уни ёғоч ичига жойлаш йўлини топишган.

ЎЧИРҒИЧГАЧА...

Қадимда ёзувни ўчиришда турли нарсалардан фойдаланишган. Масалан, Миср сиёҳида папирусга битилган ёзув нам губкада осон ўчган. Юнонлар ва римликлар мум жадвалларини тиғли «ручка»нинг тўмтоқ томони билан текислашган. Мирзалар пергаментдаги сиёҳли ёзувни пичоқда қириб ташлашган. Кейинчалик табиий каучук ўчирғич вазифасини ўтай бошлаган.

ШАРИКЛИ АВТОРУЧКАГАЧА...

Археологлар Тутанхамон (Миср фирьавнларидан бири) мақбарасидан мис ручка топишган. Унинг ичида ингичка қиррадор қўрғошин найча бўлиб, ундан бўёқ моддаси перога келиб тушган. Орадан ўнлаб асрлар ўтгандан сўнг ғоз патидан ясаладиган металл найчаларга сиёҳ тўлдириб ёзиладиган бўлган.

1939 йилга келиб Венгрия сиёҳда ёзадиган поршенли авторучкага патент олган. Унинг пастасини австралияликлар тўлдирганлар. У узоқ вақтгача қотмай сақланган.

ЎҚУВЧИЛАР ДАФТАРИГАЧА...

Қоғоз тақчил даврларда ўқувчилар аспид сланецли осон бўлинадиган қатламли қора мато тахтачаларга ёзганлар. Грифея таёқчалари—тошқаламлар қалам вазифасини бажарган. У ҳам сланецнинг бир тури ҳисобланади. Қолаверса, тахталарнинг ҳам грифелли, яъни тошқалам тахталар деб аталган. Бундай тахталардаги ёзув худди ҳозирги синф тахтаси ёзувларига ўхшаб артиб ўчирилган.

Оқила РАИМОВА тайёрлаган.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Агар Сизни ишга жойлашиш ёки янги касбни ўрганиш масалалари қизиқтирса 14 февраль соат 10.00 да

Тошкент шаҳар иш билан банд бўлмаган аҳолининг малакасини ошириш, тайёрлаш ва қайта тайёрлаш маркази

(Шайхонтоҳур тумани, Қоратош кўчаси, 44-уй)га

ТАКЛИФ ЭТАМИЗ.

Бу ерда касблар ва мутахассисликларнинг

НАВБАТДАГИ ЯРМАРКАСИ

БЎЛИБ ЎТАДИ.

Кириш эркин.

Мўлжал: «Хадра» майдонидан «Халқлар дўстлиги» шоҳкўчаси томон юрилади, ўнг томондан биринчи уй.

Транспорт: автобуслар — 28, 35, 42, 91; трамвайлар — 7, 8, 15, 16; троллейбуслар — 4, 8, 20, «Хадра» майдони» бекати.

ТЕЛЕФОНЛАР: 45-14-68, 45-16-53, 45-16-63.

Ойига 500 сўмдан 2000 сўмгача маош олишни истайсизми?

Йўловчиларга хизмат кўрсатувчи

«ТОШШАҲАРЙЎЛОВЧИТРАНС»

ишлаб чиқариш бирлашмаси

шаҳар маршрутларида ишлаш учун Тошкент шаҳрида қайд этилган «Д» категорияли ҳайдовчиларни ва кондукторларни

ДОИМИЙ ИШЛАШ УЧУН ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Ҳайдовчиларнинг иш ҳақи бир ойга 1000 сўмдан 2.000 сўмгача, кондукторлярники эса 350—500 сўмни ташкил қилади.

Маълумотлар учун автопаркларнинг расмийлаштириш бўлимларига ва «Тошшаҳарйўловчитранс»нинг расмийлаштириш бўлимига мурожаат қилишингиз мумкин.

ТЕЛЕФОНЛАР: 34-62-48, 34-83-51.

«АКМАЛ ИКРОМ САВДО»

акциядорлар жамияти ва Ўзбекистон-Олмония қўшма корхонаси «БЛН» савдо уйига

ёши 18 дан 25 гача бўлган ҳамда замонавий ЭҲМларда ишловчи ва немис тилида бемалол сўзлашувчи қизлар

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинг: Акмал Икромов тумани, 21-даҳа, 1"Б»-уй, Мутахассислар бўлими.

ТЕЛЕФОН: 75-64-98.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Кабеллар капитал таъмирланиши муносабати билан М.Горький кўчаси, 58, 62, 64, 68, 70, 76, 78, 84, 86, 88, 92, 96-уйлар, Ленин курсантлари кўчаси, 1, 2, 3, 4-уйларда

67/68 АТС билан

10 февралгача

ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ БЎЛМАЙДИ

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН

ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

35-АТС қайта таъмирланиши муносабати билан 35-60-00 дан 35-69-99 гача бўлган рақамли абонентлик номерлар

9 февралдан 25 февралгача узиб қўйилади.

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Яккасарой районидаги 73-мактаб томонидан Қўчқоров Мирзоҳит Мирсабирович номига берилган ВУ 038208 номерли тўлиқсиз ўрта мактабни битирганлиги тўғрисидаги гувоҳнома

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Якинда матбуотда Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитаси ҳамда республика «Меҳнат ўринбосарлари» кўнгилли спорт жамияти Марказий Кенгашининг 1995 йилда умумий таълим ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг III республика спартакиадасини ўтказиш ҳақидаги қарори эълон қилинди.

Ўқув масканларида

ҚИЗҒИН ТАЙЁРГАРЛИК

Албатта, бу қарорнинг келажак авлодни ҳар томонлама соғлом ва баркамол, спортга ошно этиб ўстиришдаги ролини таъкидлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Ҳозир жойлардаги ўқув масканларида спартакиадага тайёргарлик ишлари бошланиб кетди. Биз Ҳамза туманидаги Мирзо Улуғбек номли 230-мактабда жисмоний тарбия ва спорт ишлари қандай йўлга қўйилганлиги ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

Аввалламбор, шуни таъкидлаб ўтиш ўринлики, ушбу ўқув даргоҳида республикамиз довруғини курраи заминга таратган самбо бўйича жаҳон чемпиони Журъат Пармонов, шунингдек, шарқ яккакурашининг энг ажойиб турларидан бири — дзю-до бўйича спорт усталари ака-ука Шавкат ва Шокир Муҳамедовларнинг етишиб чиққанлиги ҳам мактабда спортга катта эътибор қаратилаётганидан дарак бериб турибди. Ҳозир ушбу ўқув даргоҳида мингга яқин ўғил-қиз тарбияланмоқда. Улардан 200 дан ортиғи футбол, бокс, каратэ-до, эркин кураш, баскетбол, волейбол, қўл тўпи, енгил атлетика, шахмат тўгаракларига мунтазам қатнашиб, ўзларини жисмоний томондан чиниқтирмоқдалар.

Мактабнинг спорт хонасидамиз. Деворларга осиғлиқ кузги, қишки ва баҳорги спорт ўйинлари, турли мусобақаларни ўзида акс эттирган суратлар, плакатлар, спорт тадбирлари режалари ва жисмоний камолотга эришиш йўллари кўрсатилган кўргазмали қуроллар дид билан тайёрланган. Альбомларни варақлар эканмиз, диққатимизни ўқитувчи Дилором Пармонова номига келган миннатдорчилик хати жалб этди. Мактуб Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигидан юборилган бўлиб, унда қуйидаги сўзлар битилганди:

«Ҳурматли Дилором опа, она Ватанимизга шундай бақувват, тартиб-интизомга қатъий амал қиладиган, аъло хулқли, жасур ва интилувчанлиги билан барчага намунали ўғил тарбиялаб етиштирганингиз учун Сизга раҳмат. Ўғлингиз — Журъат Пармонов самбо бўйича Ўзбекистон чемпиони номини қўлга киритди. Сизга катта ва самимий миннатдорчилик билдирамиз. Шахсий ҳаётингизда ва ўқитувчилик фаолиятингизда улкан муваффақиятлар тилаймиз...»

Биз Жаҳон чемпионининг онаси, ўқитувчи Дилором Пармонова билан учрашиб, опани суҳбатга тортдик.

— Ўғлим — Журъат 1993 йили самбо бўйича жаҳон чемпиони номини олди,— дейди Дилором опа. — Шу ўринда мактаб жисмоний тарбия ва спорт ўқитувчиси, дзю-до бўйича спорт устаси Мифкат Султонбековга ҳам оиламиз номидан ташаккур изҳор қилмоқчиман. Чунки ўғлим спортда нимагаки эришаётган бўлса, аввало буни оиладаги соғлом муҳит, қолаверса, мактабда жисмоний тарбия ва спортнинг яхши йўлга қўйилганлиги, ўқитувчисининг виждонан улкан меҳнати самараси деб биламан.

Мактаб директори Доно Эрматова эса умумий таълим ва ҳунар мактаблари ўқитувчиларининг республика спартакиадасини ўтказишдан асосий мақсадни қуйидагича изоҳлади:

- Албатта бундай спартакиадаларнинг ўқувчилар ҳаётидаги роли каттадир. Зеро, уларни ўтказишдан мақсад, ўқувчилар ўртасида оммавий жисмоний соғломлаштириш, спорт ишларини янада жонлантириш ҳамда уларни жисмоний тарбия ва спортга кенг жалб этиш, шунингдек, туман, шаҳар, республика шарафини ҳимоя қиладиган соғлом, кучли спортчиларни етиштиришдан иборат. Бундай эпчил, чаққон ўғил-қизларимиз бор. Гап, уларни саралаб тайёрлашда қолган. Бизнинг олдимизда ҳам муҳим вазифалар турибди: биринчидан, Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришганлигининг тўрт йиллиги, қолаверса, республика спартакиадаси ва Ғалабанинг 50 йиллиги арафасида ўтадиган мусобақаларга қизғин тайёргарлик кўриб, муносиб ўринларни эгаллашдир.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг аъзоси.

Орамизда шундай фидойи, жасур, касбига сидқидилдан меҳр қўйган кишилар бўладики, улар ўзларидан кейин яхши ном қолдириб кетишади. Бирга ишлашган одамлар, яқин таниш-билишлари самарали меҳнати, жамоа учун қилган яхшиликларини бир умр эслаб юрадилар. Ана шундай инсонлардан бири Раим ака Маҳмудовдир.

Агар у киши ҳаёт бўлганларида бу йил 65 ёшга тўлган бўларди. Пойтахтимизнинг Жанггоб маҳалласида яшаган Раим ака ўз меҳнат фаолиятини Тошкент политехника институтининг тоғ-муҳандислик факультетини битиргач, 1953 йилда кўмир саноати соҳасида бошлади. Бугунги кунда Республикамиздаги саноат ва кончилик ишларини бехатар олиб борилишини назорат қилиш давлат комитети Конда хатардан қутқарувчи ҳарбийлаштирилган қисмлари кўмир, руда шахталари, очиқ конлар, шунингдек кон ишлари олиб борувчи ёки ер ости иншоотлари, ковланаётган конлардан фойдаланувчи бошқа корхоналар, ташкилот ва муассасаларда хатардан қутқариш хизматини олиб боради. Бу қисмлар тўсатдан содир бўлган авариялар пайтида кишиларни қутқариш ва эвакуация қилиш, жароҳат олганларга тиббий ёрдам кўрсатиш, ёнғинларни ўчириш, фалокат оқибатларини бартараф этиш ишларини бажаради. Раим ака ана шундай хизматда взвод командири, туман муҳандиси, шошилинч техник бўлими бошлиғи вазифаларида ишлади. Умрининг сўнгги йилларида эса Ўрта Осиё ҳарбийлаштирилган Конда хатардан қутқарувчилар хизматига бошчилик қилди.

Ёдномалар

ФИДОЙИ ТОҒ МУҲАНДИСИ ЭДИ

Халқимиз яхшидан ном қолади, деб бежиз айтмаган. Хозирги кунда ўша кезлари Раим ака раҳбарлик қилган жамоанинг қайси бир аъзоси билан суҳбатлашманг ёки бўлинмаларда бўлманг, албатта у кишининг фазилати, инсонийлик хислатлари тўғрисида тўлқинланиб гапиришади. Ҳақиқатдан ҳам Раим ака қайси жойда ишламасин бор билими, маҳорати ва кучғайратини хизматни янада ривожлантиришга бағишлади. У кўмир саноатида катта тажриба тўплаган малакали мутахассис эди. Шунингдек тоғ ва конларда хатардан қутқарувчилар ишини пухта биларди.

Шуниси диққатга сазоворки, туб миллат вакиллари орасида биринчилардан бўлиб Ўзбекистонда хизмат кўрсатган муҳандис унвонига мушарраф бўлган Раим ака айниқса бўлимларда ишлаётган ёш мутахассисларнинг шошилинч техник тайёргарликларини яхшилаш, хизмат кўрсатилаётган иншоотларда рўй бериши мумкин бўлган авариялар ва бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олишга алоҳида эътибор берди.

Тоғларни кезиб, баракали меҳнати билан кўпчилик олқишига сазовор бўлган фидойи инсоннинг хотираси дўстлари ва ёру биродарлари қалбида барҳаёт.

Саъдулла ШОДИЕВ.

ШИНГИЛ ТАБАССУМ

Эр-хотин оила бюджетини ҳисоб-китоб қилишарди. Бир тийинигача еб-ичишга сарф бўляпти. Хотин беш-ўн танга қора кунга асраб қўйишни шунақаям хоҳлардики.

— Менга қара,— деди у бир маҳал эрига,— ҳар ойда қўшнилардан қарз олиб, ўша пулларни йиғармиз-а?

***

— Хотинингизни карта ўйинга ўргатибсизми?

— Шу ишни жуда яхши қилдим-да. Ўтган шанбада ундан ярим ойлик маошимни ютиб олдим.

***

— Ада, кўчада кетаётганингизда аёлнинг қайси томонида юрасиз?

— Дўкон витринаси томонида.

***

Зоология дарсида ўқитувчи сўради:

— Ким айтади, зоғора балиқ нега ялпоқ?

— Кит билан ухлагани учун,— жавоб берди Витя.

Ўқитувчи ғазаб билан уни дарсдан чиқиб кетишини буюрди.

—Айтинглар-чи, болалар, қисқичбақанинг кўзлари нега катта-катта?

— Кит билан зоғора балиқни кўриб қолгани учун,— деди Витя синф эшигини ёпаётиб.

***

Такси ҳайдовчиси ўғлига янги болалар автомобилчаси совға қилди.

— Ўртоқларинг мени ҳам учир деса, «Паркка кетаяпман» дегин,— тайинлади у.

***

Бир шофёр мақтанарди:

— Шунчалик тез юрибманки, йўл четидаги симёғочлар менга ғовнинг тўсиқларига ўхшаб кўринди.

Иккинчиси унинг оғзини очирмади:

— Кеча мен шундай тез бурилибманки, орқадаги номеримни кўрибман.

***

Судья сўради:

— Қизалоқ, сен ким билан қоласан: ойинг биланми, дадаңг биланми?

—Машина кимда бўлади?— сўради қизча.

***

—Муаллим жаноблари, дадам нуқул маймундан тарқаганмиз дейди, шу ростми?

— Оилангизнинг келиб чиқиши мени мутлақо қизиқтирмайди.

***

Маймун банан артиб, пўчоғини дарёга ташлаб ўтирарди. Тимсоҳ сузиб келиб сўради:

— Нима қиляпсан?

— Бир сўм берсанг айтаман.

Тимсоҳ бир сўмни узатди ва яна сўради:

— Нима қиляпсан?

— Банан артиб, пўчоғини дарёга ташлаяпман.

— Ҳе, аҳмоқ!— сўкинди тимсоҳ.

— Аҳмоқ бўлсам ҳам, кунига 30 сўм тушиб турибди,— деди маймун.

***

— Сиз, жаноб, пианино жуда соз деяпсиз, унда нега клавишлари сап-сариқ?

— Клавиш фил суягидан ишланган-а? Фил кўп чеккан-да! Шунинг учун.

Турсун АБДУЛЛАЕВ тайёрлади.

«Ўзсаноатқурилишбанки»нинг Чилонзор бўлими жамоаси бош муҳосиб муовини М.С.Қудратовага акаси

Абдураззоқ Саматович

МЎМИНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Тошкент шаҳар Кенгаши Бектемир туман кенгашининг биринчи котиби Раъно Маматқуловага отаси

Темурбой МАМАТҚУЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Педиатрия илмий-текшириш институти жамоаси шифокор Д. Х. Ниғмоновага отаси

Холмат

НИҒМОНОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги қошидаги тиббий-санитария бирлашмасининг 1-Марказий клиник шифохона жамоаси кардиолог шифокор

Дилбар Жабборовна

НУРМУҲАМЕДОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига ва яқинларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

«02» хабар беради

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

◆ 22 январь куни соат 10 да номаълум кимса Чилонзор даҳасидаги уйларнинг бирида истиқомат қилувчи пенсионер аёлнинг уйига сув ичиб олиш баҳонасида кириб хонадондан қўл соатини ўғирлаган. Ҳудуд нозири ўз вақтида кўрган чора-тадбирлар натижасида 10-қурилиш бошқармасининг ишчиси ушланди, соат эгасига қайтарилди.

◆ Соат 14 да «Комплекс» тадбири ўтказилаётган чоғда Сергели-4 даҳасида қўшма корхоналардан бирининг ҳайдовчиси уйида «тоз-17» русумли қирқма ов карабини 20 та ўқи билан чиқди ва мусодара этилди.

◆ Соат 19 да берилган хабарда айтилишича, кундузи номаълум кимса ясама калит орқали эшикни очиб Яланғоч даҳасидаги хонадонлардан бирига кирган ва гиламни ўғирлаган. Жиноят-қидирув хизмати ходимларининг саъй-ҳаракатлари билан ўғри–қўшни йўлакда истиқомат қилувчи пенсионер аёл ушланди. Гилам эгасига қайтарилди.

◆ 23 январь соат 03 дан 19 дақиқа ўтганда берилган хабарда айтилишича, соат 22 да уч номаълум кимса Першин кўчасидаги уйлардан бирининг эшигини бузиб ичкарига кирганлар, уй соҳибаси ҳамда шу хонадонда истиқомат қилувчи 79 ёшли кампирни дўппослашиб никоҳ узуги, ва бошқа буюмларини тортиб олиб ғойиб бўлишган. Жабрланувчилар тезлик билан тиббиет-санитария қисмига даволаш учун етқизилган. Зудлик билан жиноят изига тушган милиция ходимлари ушбу қабиҳ босқинчиликни амалга оширган иккита ҳеч қаерда ишламайдиган тошкентлик фуқаро ва уларнинг Қозоғистоннинг Павлодар шаҳридан келган муқаддам судланган ҳамтовоқларини қўлга олишди. Барча ўғирланган моллар қайтарилди.

◆ 24 январь куни соат 15 дан 30 дақиқа ўтганида Тошкент метрополитенини қўриқлаш бўйича ички ишлар бўлимининг ходимлари томонидан икки нафар Арманистон фуқароси ушланди. Гап шундаки, текширув чоғида улардан бирининг ёнидан 5 та тиканли кастет (ҳужум қуроли), иккинчисидан эса ўқдонида бешта 5,6 миллиметр калибрдаги спорт ов ўқлари бўлган «РС-22» револьвери чиқди. Қуроллар мусодара этилди.

◆ Соат 22 дан 45 дақиқа ўтганда Цветочная кўчасидан номаълум кимса ВАЗ-2106 русумли автомашинани ўғирлаганлиги ҳақида хабар келгач, зудлик билан «Қўлга олиш» режаси амалга оширилди. Тунги милиция гуруҳининг моҳирона ҳаракатлари натижасида Ж. Обидова ва Мавлонов кўчалари чорраҳасида юқоридаги автоуловни бошқараётган машина ўғриси — Самарқанд шаҳрида истиқомат қилувчи «Лола» фирмасининг сотувчиси қўлга олинди.

◆ 25 январь куни соат 13 да «Чорсу» бозори худудида Чимкент вилояти фуқароси Қашқадарё вилоятидан келган колхозчига тегишли бўлган 6 килограмм гўштни ўғирлаган. Бироқ у жиноят устида муниципал рота тартиб посбонлари томонидан ушланди.

◆ 26 январь куни шаҳардаги қурилиш ташкилотларидан бирининг ишчиси пойтахт ИИББга келиб номаълум кишилар ўзларини милиция ходимларимиз деб таништириб, 350 сўм ва 120 минг Россия рублини беришини талаб қилаётганларини айтган. Милиция ходимларининг саъй-ҳаракатлари билан 1500 сўм пулни олиш чоғида Олой бозори ҳудудида Қўқон нефт маҳсулотлари техникумининг ўқитувчиси қўлга олинди.

◆ Соат 23 да берилган хабарда айтилишича, 25 январь куни соат 21 дан 30 дақиқа ўтганида уч номаълум киши «Тоштўқимачи» ҳиссадорлик жамияти пардозлаш фабрикаси бўёқчисининг хонадонига кириб уй эгасидан 1000 сўм беришини талаб қилишган. Унинг бунча миқдордаги пули йўқлигини эшитгач эса пулларни эртасига қаердан бўлса ҳам топиб қўйишини буюришган. 26 январь куни пулларни олиш чоғида милиция ходимлари томонидан ашёвий далиллар билан «Орбита-Сервис» ишлаб чиқариш бирлашмасининг радиомеханиги ўзининг ҳеч қаерда ишламайдиган икки шериги билан ушланди.

◆ 27 январь куни соат 18 дан 30 дақиқа ўтганида Фарҳод кўчасида жойлашган «Донецк» дўкони олдидан номаълум кимса ҳайдовчи томонидан қаровсиз қолдирилган ГАЗ-53 автомашинасини ўғирлаган. Зудлик билан «Қўлга олиш» режаси ишга солинди. Амалга оширилган чора-тадбирлар натижасида Решетов кўчасида адабиёт институти ёнида ДАН хизмати нозирлари ўғирланган машинани бошқариб бораётган маст ҳолдаги иш жойининг тайини йўқ кимсани ушлашди.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг матбуот гуруҳи.

Бош муҳаррир ўринбосари
Солиҳ ЁҚУБОВ

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г—0056 •Босмага бериш вақти 11.30. 1 2 3 4 5 6.